

اسفند ۱۴۰۰
مسلسل: ۱۸۱۳۶

**پایش امنیت سرمایه گذاری
به تفکیک استان ها و حوزه های کاری
۱۵. تابستان ۱۴۰۰**

معاونت پژوهش های اقتصادی
دفتر مطالعات اقتصادی

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۱۳۶

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۵. تابستان ۱۴۰۰

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب‌وکار)

تهیه و تدوین کنندگان: ایمان تهرانی، امین قنبری

ناظران علمی: موسی شهبازی غیاثی، مهدی رزم‌آهنگ

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری

۲. محیط کسب‌وکار

۳. حقوق مالکیت

۴. شفافیت

۵. فعالان اقتصادی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱۲/۲۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	خلاصه مدیریتی.....
۲	۱-۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری.....
۳	۱-۱.۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۴	۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش.....
۵	۱-۳. جامعه و انتخاب نمونه.....
۹	۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۹	۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری.....
۱۳	۲-۱.۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها.....
۱۶	۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی.....
۲۳	۲-۲.۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها.....
۲۶	۲-۲.۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری.....
۲۷	۲-۲.۳. ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در تابستان ۱۴۰۰.....
۲۹	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری.....
۳۰	۳-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها.....
۳۱	۳-۱.۱. نماگر «عملکرد دولت».....
۳۲	۳-۱.۲. نماگر «ثبات اقتصاد کلان».....
۳۳	۳-۱.۳. نماگر «شفافیت و سلامت اداری».....
۳۴	۳-۱.۴. نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت».....
۳۵	۳-۱.۵. نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی».....
۳۶	۳-۱.۶. نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی».....
۳۷	۳-۱.۷. نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض».....
۳۸	۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران.....
۴۰	نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....
۴۶	منابع و مآخذ.....

**پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۵. تابستان ۱۴۰۰**

خلاصه مدیریتی

گزارش حاضر، پانزدهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۸۶۰۲۱ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان سال ۱۴۰۰ را با ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان می‌دهد. شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در تابستان ۱۴۰۰ کمیت ۶/۲۱ از ۱۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل از آن (بهار ۱۴۰۰)، ۶/۲۶ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰ نسبت به فصل قبل از آن، اندکی مناسب‌تر ارزیابی شده است. براساس ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در پیمایش فصلی تابستان سال ۱۴۰۰ و مقایسه آنها با بهار سال ۱۴۰۰، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر هستند:

بهار سال ۱۴۰۰			تابستان سال ۱۴۰۰		
کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۸/۴۸	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۱	۸/۳۶	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۱
۸/۳۹	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۲	۸/۳۲	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۲
۸/۲۵	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۳	۸/۱۸	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۳
کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۴/۵۰	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۱	۴/۵۱	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۱
۴/۶۳	رواج توزیع کالای قاچاق	۲	۴/۷۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۲
۴/۸۹	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۳	۴/۸۲	رواج توزیع کالای قاچاق	۳

۱. مشارکت این تعداد فعال کسب‌وکار شایسته تقدیر و البته بسیار قابل توجه است، لیکن براساس معیار اطمینان حداکثری که برای این کار در نظر گرفته شده لازم است تعداد پاسخنامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۲۵ پاسخنامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برای کل کشور برسد تا براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ لیکن ملاحظه می‌شود با توجه به اینکه حدنصاب آماری برای کل کشور حاصل شده است، اما برای برخی از استان‌ها بیش از تعداد مورد نیاز پاسخ دریافت شده است و برای برخی از استان‌ها بنابه دلایل متعدد حدنصاب تعیین شده حاصل نشده است، لذا استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش تا زمان سطح اطمینان آماری حداکثری و آن هم برای تمامی استان‌ها باید با احتیاط و دقت صورت گیرد.

۲. ایمان تهرانی و سیدامیر سیاح، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۱۴) بهار ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۰۴۷، بهمن‌ماه ۱۴۰۰.

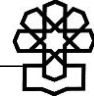
با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده ملاحظه می‌شود که نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد در این مطالعه برخلاف چند پایش قبلی مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» بوده است و مؤلفه «عمل مسئولان به وعده‌های داده شده» که در اصل به‌معنای عمل نکردن مسئولان به وعده‌هایشان می‌باشد در جایگاه دومین مؤلفه نامناسب قرار گرفته است. همچنین وضعیت مؤلفه «عمل مسئولان به وعده‌های داده شده» هم نسبت به پیمایش قبلی (بهار ۱۴۰۰) قدری بهبود یافته است و در رتبه بعد از مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» مناسب‌تر ارزیابی شده است.

براساس یافته‌های داده‌های پیمایشی این گزارش (بدون احتساب داده‌های آماری)، در تابستان ۱۴۰۰، فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش از استان‌های کرمانشاه، تهران و کهگیلویه و بویراحمد نامناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های خراسان جنوبی، گلستان و سمنان مناسب‌ترین ارزیابی را از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. اما پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی در این پژوهش به‌ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و تهران نامناسب‌ترین و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان مناسب‌ترین وضعیت را از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰ کسب کرده‌اند. براساس نتایج این مطالعه، در تابستان ۱۴۰۰، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه معدن (بجز نفت و گاز) همانند پایش گذشته مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر حوزه‌ها و فعالان اقتصادی در حوزه ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خُرده‌فروشی) نیز مجدداً همانند پایش بهار ۱۴۰۰ نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند.

۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری^۱

گزارش حاضر، پانزدهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۱ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه تابستان ۱۴۰۰ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر در سرمایه‌گذاری را در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل تابستان ۱۴۰۰ را ارائه داده است.

۱. برای توضیحات بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۷ نماگر و ۳۸ مؤلفه (۱۷ مؤلفه آماری^۱ و ۲۱ مؤلفه پیمایشی)^۲ نهایی و به شرح زیر معرفی شد:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۷ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. اعتماد به دستگاه قضایی برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری و مالی (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایت فعالان اقتصادی (مؤلفه پیمایشی)
۳. تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (مؤلفه پیمایشی)
۴. اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی (مؤلفه آماری)
۵. رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (مؤلفه آماری)
۶. نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) (مؤلفه آماری)
۷. میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز) (مؤلفه آماری)

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۳ مؤلفه: ۱ پیمایشی و ۲ آماری)

۱. ثبات قیمت مواد اولیه (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده (مؤلفه آماری)
۳. ثبات نرخ ارز (مؤلفه آماری)

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۴ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۱ آماری)

۱. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری قوانین و مقررات (مصوبه مجلس یا هیئت دولت یا وزرا) (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری رویه‌های اجرایی (تصمیمات مسئولان استانی یا محلی) (مؤلفه پیمایشی)
۳. روشن و غیرقابل تفسیر بودن قوانین و مقررات ناظر به کسب‌وکار (مؤلفه پیمایشی)
۴. ثبات مسئولان استانی (مؤلفه آماری)

نماگر ۴. شفافیت و سلامت اداری (۴ مؤلفه: ۴ پیمایشی)

۱. توزیع کالای قاچاق به ضرر بخشی از فعالان اقتصادی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیم‌های مسئولان (مؤلفه پیمایشی)
۳. میزان شیوع رشوه در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۴. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات حکومتی (مؤلفه پیمایشی)

نماگر ۵. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (۹ مؤلفه: ۵ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۳. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت (مؤلفه پیمایشی)
۴. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۵. عمل مسئولان محلی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۶. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۷. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۸. درصد چک‌های برگشتی (مؤلفه آماری)
۹. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

نماگر ۶. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۸ مؤلفه: ۲ پیمایشی و ۶ آماری)

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات و ماشین‌آلات) (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرقت یا استفاده غیرمجاز از علائم تجاری یا مالکیت معنوی (مؤلفه پیمایشی)
۳. سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۴. تصرف عدوانی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۵. مزاحمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۶. ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۷. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۸. ضریب نفوذ بیمه (مؤلفه آماری)

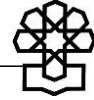
نماگر ۷. عملکرد دولت (۳ مؤلفه پیمایشی)

۱. سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۲. اختلال در کسب و کار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی)
۳. حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی)

۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش

پرسشنامه پژوهش حاضر، به‌صورت الکترونیکی^۱ و شامل ۲۱ پرسش برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به‌صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی

۱. سؤالات پرسشنامه در آدرس www.rcmajlisform.ir قابل دسترسی است.

زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم» طراحی شده است. در پرسشنامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ انجام می‌شود به طوری که ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی است و در نهایت شاخص هرچه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود.

با توجه به کیفی بودن پرسش‌های این پیمایش، پرسش‌های ارزیابی‌ها و پاسخ‌ها باید به صورت کمی تبدیل شود. به همین دلیل نمرات ارزیابی به صورت خیلی کم، امتیاز ۱۰، کم، امتیاز ۷/۵، تاحدودی، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۲/۵ و خیلی زیاد، امتیاز صفر معادل‌سازی کمی شده است (به گونه‌ای که فواصل امتیاز ۲/۵ به صورت مساوی مابین گزینه‌ها رعایت شود).

شایان ذکر است در پرسشنامه این تحقیق، برخی از سؤال‌ها، رویکردی مثبت (برای مثال ارزیابی میزان وفای به عهد) و برخی دیگر رویکرد منفی (برای مثال ارزیابی میزان رشوه در ادارات) دارند. در مؤلفه‌های «رواج توزیع کالای قاچاق»، «میزان شیوع رشوه در ادارات»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات»، «وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار»، «سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)» و «استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی» که سؤال‌ها رویکرد منفی داشتند و پاسخ‌ها برخلاف سایر مؤلفه‌ها بودند، نحوه امتیازدهی به طور معکوس کمی‌سازی شده است؛ یعنی بدترین حالت (شرایطی که فعالیت بنگاه، متوقف شود) امتیاز ۱۰ برای گزینه خیلی زیاد و امتیاز صفر برای گزینه خیلی کم در نظر گرفته شده است.

۳-۱. جامعه و انتخاب نمونه^۱

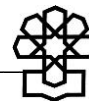
برخلاف پیمایش‌های پایش محیط کسب‌وکار که طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ با جامعه تعریف شده «تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور» توسط مرکز پژوهش‌های مجلس انجام می‌شد، در پیمایش امنیت سرمایه‌گذاری، جامعه آماری، همه فعالان اقتصادی در دسترس، متناسب با جامعه نمونه‌های قابل استناد در همه استان‌ها و همه حوزه‌های کاری در نظر گرفته شده است.

انتخاب فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش، به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و تصادفی بوده و برای تعمیم نتایج حاصله از جمع‌آوری و پردازش داده‌ها به کل کشور، تکمیل پرسشنامه با حجم قابل قبولی از فعالان اقتصادی ضرورت داشته است. روش جمع‌آوری داده‌ها به صورت ارائه پرسشنامه به فعالان اقتصادی نمونه برای مؤلفه‌های پیمایشی (SD) و جمع‌آوری داده از منابع رسمی برای مؤلفه‌های آماری (HD) است. تعداد نمونه‌ها از جامعه فعالان اقتصادی براساس استفاده از جدول مورگان^۲ به دست آمده که براساس حجم

۱. گفتنی است که فرمول و توضیحات مربوط به نحوه نرمال‌سازی و ترکیب داده‌های آماری به تفصیل در گزارش‌های پایش‌های گذشته ذکر شده و به دلیل تکراری بودن مطالب و به جهت ضرورت رعایت اختصار در این گزارش حذف گردیده است.

۲. جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه از جوامعی استفاده می‌کند که نه از واریانس جامعه و نه از احتمال موفقیت یا عدم موفقیت متغیر اطلاعاتی در دست نباشد و نتوان از فرمول‌های آماری برای برآورد حجم نمونه استفاده کرد. این جدول در حالتی

نمونه‌ها در هر استان مشخص شده است. جامعه فعالان اقتصادی به ۳۱ خوشه (استان‌های کشور) تفکیک و با استفاده از فرمول کوکران، تعداد نمونه‌های لازم از هر استان به شرح جدول ۱ تعیین شد. یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسشنامه این پژوهش بوده است؛ از آنجایی که هیچ نمونه‌ای ایده‌آل نیست، بنابراین باید تصمیم گرفته شود که چه میزان خطا در اندازه‌گیری شاخص مورد نظر این پژوهش مجاز است. درحقیقت بازه اطمینان تعیین می‌کند که مقدار بالاتر یا پایین‌تر بودن میانگین نمونه‌ای از میانگین جامعه تا چه اندازه برای ما قابل اغماض است. معمولاً در گزارشات، برآوردهای نمونه‌ای را با ذکر یک بازه اطمینان ارائه می‌دهند. بر این اساس با توجه به محدودیت‌های دسترسی به فعالان اقتصادی در این دوره خصوصاً به جهت آنکه در برخی از استان‌هایی که نمونه‌های در دسترس و متمایل به پاسخ نسبت به سایر استان‌ها کمتر است و با توجه به جامعه آماری در اختیار تیم پژوهش، تصمیم بر تغییر بازه اطمینان از ۵ به ۶ درصد و با حفظ همان سطح اطمینان آماری قابل قبول ۹۵ درصدی گرفته شد. لذا برای پایش‌های سال ۱۴۰۰ به بعد، لازم است که به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسشنامه تکمیل و تحویل شود. بر این اساس برای پایش تابستان ۱۴۰۰ بالغ بر ۸۶۰۲ پرسشنامه قابل قبول واصل شده در این پیمایش، به تفکیک استان‌ها در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش تابستان ۱۴۰۰

درصد تحقق تعداد نمونه در تابستان ۱۴۰۰	پاسخ دریافتی قابل قبول در		پیامک ارسالی	حجم نمونه لازم*	حجم جامعه	استان
	تابستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۰				
۱۰۰٪	۳۴۸	۳۹۳	۵۲۸۰	۲۶۴	۲۴۰۹۸	آذربایجان شرقی
۱۰۰٪	۲۸۶	۳۰۶	۵۲۴۰	۲۶۲	۱۶۰۳۶	آذربایجان غربی
۷۶٪	۱۹۴	۱۸۴	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۲۰۹	اردبیل
۱۰۰٪	۶۴۳	۶۱۸	۵۳۰۰	۲۶۵	۴۳۱۵۷	اصفهان
۱۰۰٪	۳۰۵	۳۱۸	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۶۱۱	البرز
۴۵٪	۱۱۳	۱۰۵	۴۵۹۷	۲۵۲	۴۵۹۷	ایلام
۷۷٪	۱۹۶	۲۰۳	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۴۲۲	بوشهر
۱۰۰٪	۱۷۹۴	۶۷۰	۵۳۲۰	۲۶۶	۷۶۷۰۵	تهران
۹۱٪	۲۳۰	۱۹۴	۵۰۸۰	۲۵۴	۵۳۶۱	کرمان
۷۶٪	۲۰۲	۵۴۸	۵۳۰۰	۲۶۵	۳۱۳۶۹	چهارمحال و بختیاری
۱۰۰٪	۵۱۴	۱۵۱	۵۳۰۰	۲۶۵	۴۱۸۴۶	خراسان جنوبی
۵۹٪	۱۵۵	۳۵۵	۵۲۶۰	۲۶۳	۱۷۱۸۰	خراسان رضوی
۱۰۰٪	۲۹۶	۲۲۸	۵۱۴۰	۲۵۷	۷۰۵۰	خراسان شمالی
۸۸٪	۲۲۲	۲۰۰	۴۲۶۸	۲۵۱	۴۲۶۸	خوزستان
۸۱٪	۲۰۷	۱۷۷	۵۱۴۰	۲۵۷	۶۹۳۹	زنجان
۷۱٪	۱۸۷	۳۲۸	۵۲۶۰	۲۶۳	۲۰۷۰۴	سمنان
۱۰۰٪	۲۹۶	۱۹۶	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۳۱۵	سیستان و بلوچستان
۵۹٪	۱۵۲	۲۶۸	۵۱۸۰	۲۵۹	۸۵۳۸	فارس
۹۸٪	۲۵۴	۱۳۹	۵۱۸۰	۲۵۹	۹۳۳۰	قزوین
۴۹٪	۱۲۷	۲۲۲	۵۲۲۰	۲۶۱	۱۲۸۵۲	قم
۸۹٪	۲۲۸	۲۳۴	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۳۵۲	کردستان
۶۳٪	۱۶۴	۱۵۵	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۷۰۸	کرمانشاه
۲۵٪	۶۲	۷۷	۳۸۵۰	۲۴۹	۳۸۵۰	کهگیلویه و بویراحمد
۵۸٪	۱۵۲	۱۵۳	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۵۱۷	گلستان
۶۱٪	۱۶۰	۱۵۹	۵۲۴۰	۲۶۲	۱۵۶۴۳	گیلان
۵۹٪	۱۵۳	۱۷۶	۵۱۸۰	۲۵۹	۸۴۹۹	لرستان
۸۱٪	۲۱۴	۲۲۴	۵۲۸۰	۲۶۴	۳۰۱۰۷	مازندران
۸۰٪	۲۰۸	۲۶۲	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۹۰۶	مرکزی
۵۲٪	۱۳۳	۱۴۷	۵۱۰۰	۲۵۵	۶۰۰۳	هرمزگان
۶۷٪	۱۷۴	۱۸۹	۵۱۸۰	۲۵۹	۹۲۰۵	همدان
۹۰٪	۲۳۳	۲۴۸	۵۲۰۰	۲۶۰	۱۰۵۰۰	یزد
۱۰۰٪	۸۶۰۲	۷۸۲۷	۲۱۵۸۳۷۵	۸۰۳۵*	۴۷۷۸۷۷	کل کشور

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش تابستان ۱۴۰۰.

* براساس فرمول کوکران و سطح اطمینان ۹۵ درصد و با بازه اطمینان ۶ درصد.

۱. لازم به توضیح است که منبع تمامی جداول و نمودارها و شکل‌های این پایش براساس نتایج و یافته‌های تحقیق و محقق است.
۲. علاوه بر آن مجدداً برای ۱۲۸۱۲ فعال اقتصادی که دارای ایمیل بوده‌اند، ایمیل لینک پرسشنامه ارسال شد و همچنین به تعداد ۴۵۰۰۰ شماره تلفن با استان و حوزه کاری نامشخص نیز پیامک ارسال شده است.

در جدول ۲ میزان مشارکت فعالان اقتصادی و جامعه آماری در مطالعات گذشته تا تابستان ۱۴۰۰ قابل مشاهده است.

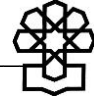
جدول ۲. تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول در مطالعه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری

عنوان	تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول (نفر)	تعداد افزایش پرسشنامه‌های قابل قبول	درصد رشد پرسشنامه‌های قابل قبول
مطالعه اول (زمستان ۱۳۹۶)	۱۲۰۷	---	---
مطالعه دوم (بهار ۱۳۹۷)	۲۷۵۱	۱۵۴۴	۱۲۸
مطالعه سوم (تابستان ۱۳۹۷)	۴۸۸۷	۲۱۳۶	۷۷
مطالعه چهارم (پاییز ۱۳۹۷)	۵۲۵۴	۳۶۷	۸
مطالعه پنجم (زمستان ۱۳۹۷)	۵۶۹۴	۴۴۰	۸
مطالعه ششم (بهار ۱۳۹۸)	۵۸۳۵	۱۴۱	۲/۴
مطالعه هفتم (تابستان ۱۳۹۸)	۶۷۲۷	۸۹۲	۱۵/۳
مطالعه هشتم (پاییز ۱۳۹۸)	۳۸۰۱	-۲۹۲۶	-۴۳/۵
مطالعه نهم (زمستان ۱۳۹۸)	۹۶۸۳	۵۸۸۲	۱۵۴/۷
مطالعه دهم (بهار ۱۳۹۹)	۶۸۸۴	-۲۷۹۹	-۲۹
مطالعه یازدهم (تابستان ۱۳۹۹)	۷۷۹۵	۹۱۱	۱۳
مطالعه دوازدهم (پاییز ۱۳۹۹)	۷۷۱۲	-۸۳	-۱/۰۶
مطالعه سیزدهم (زمستان ۱۳۹۹)	۸۱۰۴	۳۹۲	۵,۰۸
مطالعه چهاردهم (بهار ۱۴۰۰)	۷۸۲۷	-۲۷۷	-۳,۴۲
مطالعه پانزدهم (تابستان ۱۴۰۰)	۸۶۰۲	۷۷۵	۹,۹

با توجه به آنکه تعداد نمونه‌ها (پرسشنامه‌های پُر شده) در برخی استان‌ها، به اندازه مورد قبول نرسیده است، لذا براساس روش آماری مورد استفاده، کماکان نمی‌توانیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها را به کل جامعه تعمیم دهیم؛ در عوض، از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند. گروه تحقیق در تلاش است با به‌روزرسانی دائم جامعه آماری این تحقیق^۱ در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌های مشارکت‌کننده در هر پایش به حدنصاب تعیین شده یعنی حداقل ۸۰۳۵ فعال اقتصادی از همه استان‌ها را تثبیت کند و از همه بخش‌ها، حداقل حدود ۲۶۰ پاسخ صحیح برای هر استان^۲ به‌تنهایی برساند تا امکان تعمیم نتایج پژوهش به کل جامعه با کفایت آماری حداکثری فراهم شود.

۱. براساس نامه‌نگاری‌های صورت گرفته با اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دو جامعه آماری کامل از مجموعه اطلاعات آن مجموعه‌ها در اختیار تیم پژوهش قرار گرفته است؛ لذا امید است برای فصول آتی کفایت آماری برای همه استان‌ها حاصل شود.

۲. البته باید دقت داشت که درخصوص تعداد نمونه‌های دریافت شده از برخی استان‌ها ذکر شده در جدول ۱ همانند استان‌های ایلام، قم و کهگیلویه و بویراحمد که زیر ۵۰ درصد حجم نمونه مورد نیاز را دارا هستند و فاصله مناسب آنها از حدنصاب مورد نظر چندان حاصل نشده است، نمی‌توان همانند سایر استان‌ها نتیجه‌گیری‌های دقیقی ارائه کرد؛ با روند افزایشی مشارکت‌کنندگان و نمونه‌های صحیح دریافت شده برای هر استان، امید است این ابهام نیز به‌زودی در پایش‌های آتی برطرف شود.

۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری^۱

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه می‌شود که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی اندازه‌گیری و اعلام می‌شوند. روش محاسبه این مؤلفه‌ها براساس روش‌های علمی از نهادهای مربوطه^۲ اخذ شده است که به تفکیک، نماگرهای مربوطه عبارتند از:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۴ مؤلفه آماری)

۱. اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی

این مؤلفه از حاصل جمع نسبت مانده اجرای احکام مدنی به جمعیت هر استان با مانده اجرای احکام کیفری به جمعیت هر استان مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۲. میزان رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری

با توجه به همکاری مرکز داوری اتاق ایران با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اطلاعات این مؤلفه در قالب سه نوع آمار دریافت گردید: آمار پرونده‌های جاری دفاتر مرکز داوری، آمار پرونده‌های ثبت شده در دفاتر مرکز و آمار آرای صادره در دفاتر مرکز در سال ۱۳۹۹. لذا با توجه به ماهیت این مؤلفه میزان آمار آرای صادره در دفاتر مرکز داوری اتاق ایران تا دی‌ماه ۱۳۹۹ که در اختیار تیم تحقیقاتی قرار گرفته^۴ مورد استفاده در تحلیل‌های این پایش قرار گرفته است.

۳. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی کامل به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) از حاصل جمع نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های حقوقی با نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های کیفری مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

1. Hard Data

۲. با توجه به اینکه جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۹ است، لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ و سالنامه آماری ۱۳۹۹ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۹ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه دوم سال ۱۴۰۰ از سایر منابع معتبر در دسترس، دریافت و مورد استفاده قرار گرفته است. توضیح اینکه در گزارش‌های معتبر بین‌المللی نظیر رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum) و گزارش شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت (The Global Competitiveness Report) و گزارش شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت (International Property Rights Index) نیز رویه به این‌صورت است که در هر یک از محورها آخرین داده‌های آماری رسمی در دسترس مورد استفاده قرار می‌گیرد و در ادامه، هم‌زمان با انتشار داده‌های جدید، گزارش‌های پیشین به‌روزرسانی می‌شوند.

۴. جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۹ است؛ که خوشبختانه با مساعدت و همکاری معاونت حقوقی قوه قضائیه در دی‌ماه سال ۱۴۰۰ در اختیار تیم پژوهشی قرار گرفت.

۵. با توجه به لزوم به‌روزرسانی داده‌های مورد نیاز، نامه‌نگاری با مراجع مورد نظر در خصوص دریافت آخرین اطلاعات در جریان می‌باشد؛ به محض تکمیل، آمارهای به‌روزرسانی شده در پایش‌های آتی مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

۴. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی سریع به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی برحسب تعداد روز به‌دست آمده است. آمار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده در شعب دادگاه حقوقی و دادگاه کیفری به تفکیک استان‌های مذکور در گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ (آخرین آمار در دسترس تیم پژوهش)^۱ منعکس شده است.

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۲ مؤلفه آماری)

۱. ثبات نرخ تورم

نوسان شاخص قیمت مصرف‌کننده براساس نرخ تورم استانی اعلامی از طرف مرکز آمار.^۲

۲. ثبات نرخ ارز

در پایش تابستان ۱۴۰۰ نیز همانند بهار ۱۴۰۰ از نرخ‌های رسمی اعلامی سایت سنا استفاده شده است.^۳ لازم به توضیح است که برای پایش فصول سال ۱۳۹۹ نرخ‌های اعلامی از طرف شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز تهران ملاک عمل بوده است؛^۴ برای آنکه تغییرات و نوسانات به‌صورت بهتری نشان داده شود ضریب تغییرات^۵ مورد محاسبه و استفاده قرار گرفته است.

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و روبه‌های اجرایی (۱ مؤلفه آماری)

۱. ثبات مسئولان استانی

این مؤلفه براساس تغییرات ۶ مقام مسئول استانی شامل استاندار، شهردار، ریاست سازمان جهاد کشاورزی، مدیر کل سازمان امور اقتصاد و دارایی، مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در دوره زمانی مشخص شده (فصل تابستان ۱۴۰۰) براساس استعلام^۶ مرکز پژوهش‌ها از دستگاه‌های مربوطه و میزان همکاری و اطلاعات در دسترس و ارائه شده توسط آنها و اطلاعات موجود بر روی سایت‌های مربوطه آنها به‌دست آمده است.

۱. با توجه به مساعدت و همکاری معاونت حقوقی قوه قضائیه و در اختیار قرار دادن گزارش‌های عملکرد واحدهای قضایی در فواصل ماهیانه، برای این پایش از آخرین اطلاعات در دسترس و قابل استفاده بهره گرفته شده که مربوط به اسفندماه ۱۳۹۹ است.

۲. طبق گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، شهریورماه ۱۴۰۰، مرکز آمار ایران، تاریخ انتشار ۱۴۰۰/۰۷/۷.

۳. سایت <http://www.sanarate.ir/>

۴. به آدرس www.tgju.org

۵. ضریب تغییرات عبارت است از: عددی که از تقسیم انحراف معیار به میانگین نرخ‌های یک بازه زمانی به‌دست می‌آید. ضریب تغییرات میزان تغییرات نرخ را در طول دوره زمانی مشخص شده بهتر نشان می‌دهد، هرچند برای دوره‌های کوتاه‌مدت می‌توان از انحراف معیار نرخ‌ها نیز استفاده کرد.

۶. با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، دستگاه‌های اجرایی مورد نظر در پایش امنیت سرمایه‌گذاری، اطلاعات مورد نیاز را یا در سایت رسمی خود بارگذاری کرده یا در اختیار تیم اجرایی پایش می‌گذارند؛ توضیح اینکه بعد از گذشت هر فصل در ماه دوم فصل بعدی دریافت استعلامات تغییرات مقامات اجرایی مورد نظر آغاز می‌شود؛ آن دسته از دستگاه‌ها که اطلاعات را در سایت خود بارگذاری نکرده باشند به‌صورت تلفنی از کانال‌های مربوطه و یا از طریق نامه‌نگاری، تغییرات مقامات استانی مورد استعلام قرار می‌گیرد (به‌عنوان مثال، برای پایش تابستان، از ابتدای آبان‌ماه دریافت اطلاعات مورد نیاز آغاز شده و تا آخر فصل به طول انجامیده است).

نماگر ۴. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (۴ مؤلفه آماری)

۱. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۲. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۳. درصد چک‌های برگشتی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی تحت عنوان شاخص مطالبه وجه چک به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۴. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

نماگر ۵. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۶ مؤلفه آماری)

۱. شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۲. شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۳. شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۴. شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی

این مؤلفه از تعداد شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مندرج در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۵. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح

این مؤلفه براساس حاصل جمع نرخ‌های اعلامی در هر استان برای فوت یا جرح به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، مذکور در سالنامه آماری سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۶. ضریب نفوذ بیمه

این مؤلفه براساس نرخ رسمی اعلامی در سالنامه آماری صنعت بیمه سال ۱۳۹۹ صنعت بیمه به تفکیک استان‌ها استخراج شده است.

همان‌طور که قبلاً توضیح داده شد دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است. برای تلفیق اطلاعات فوق با داده‌های پیمایشی و استخراج یک شاخص برای هر استان و درنهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۱ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش‌فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری پس از نرمال شدن برای فصل تابستان ۱۴۰۰ در جدول ۳ و نمودار ۱ ارائه شده است. مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل تابستان ۱۴۰۰ عدد میانگین ۴/۰۹ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای نامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده است.

۱. برای نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری:

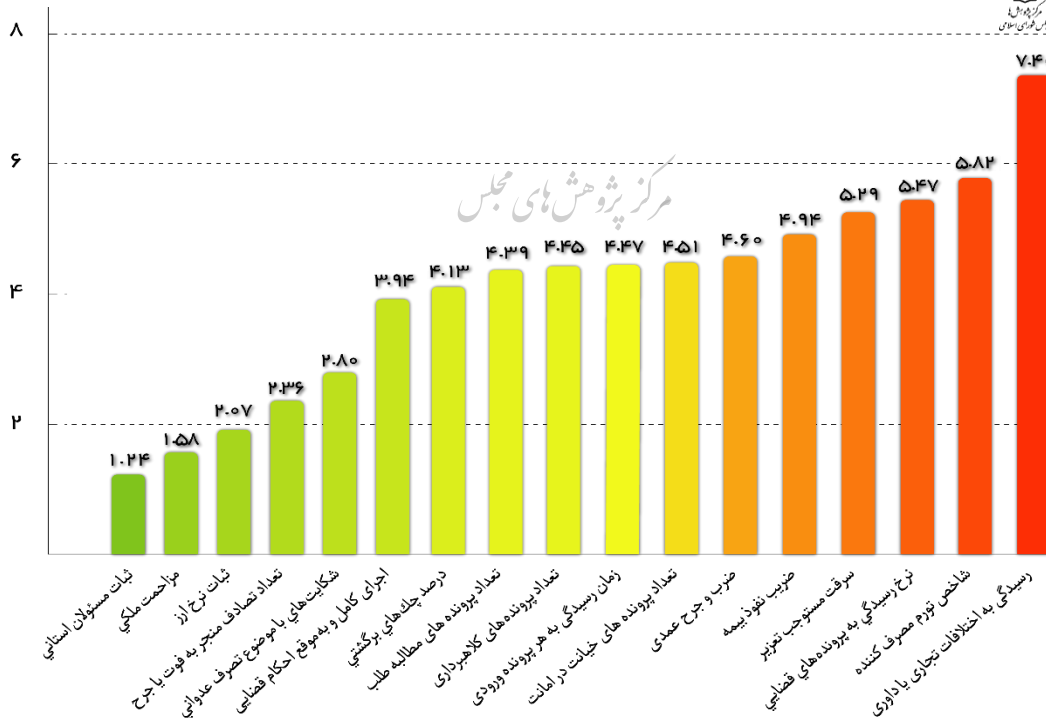
اولاً، آمار برخی مؤلفه‌ها برای چند استان در دسترس نبوده است، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ برای هر استان اطلاعات مورد نیاز این پایش از جداولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، اما به دلیل آنکه مؤلفه مورد نیاز برای پایش در طول بازه زمانی مورد سنجش (فصل تابستان) در جدول فوق با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» برای برخی استان‌ها وجود نداشته است، بنابراین برای آنکه بتوانیم تحلیل آماری داشته باشیم، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته و یا حداقل عدد ذکر شده برای آن مؤلفه برای سایر استان‌ها در سالنامه سال ۱۳۹۹ برای استان فاقد آمار به کار برده شده است.

ثانیاً، برای آن دسته از مؤلفه‌هایی که در منابع آماری در دسترس براساس نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) بیان نشده لازم بوده عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و سپس ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد.

نمودار ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در تابستان ۱۴۰۰

(۱۰ بدترین ارزیابی)

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها

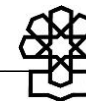
مقایسه اطلاعات استخراجی مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰ نشان‌دهنده آن است که به‌ترتیب، استان‌های آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و مازندران به‌ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را کسب کرده‌اند؛ این درحالی است که در پایش مربوط به بهار ۱۴۰۰، به‌ترتیب، استان‌های آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و مازندران به‌ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را کسب کرده‌اند.

همچنین بررسی چند مطالعه اخیر نشان می‌دهد که استان‌های خراسان جنوبی و آذربایجان غربی مکرراً از ارزیابی مناسبی برخوردار بوده‌اند و استان‌های تهران^۱ و کهگیلویه و بویراحمد مکرراً ارزیابی نامناسبی در مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به‌خود اختصاص داده‌اند.

۱. اینکه مکرراً تهران به‌لحاظ امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین استان ارزیابی می‌شود لازم است مورد واکاوی قرار گیرد. چون این ارزیابی در حالی است که تهران جاذب همه سرمایه‌های ملی به سمت خود است! و این یک پارادوکس می‌باشد که باید برای آن مطالعه و تحلیل انجام شود. شاید یک پاسخ این باشد که هرچند تهران از نظر مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری وضعیت نامناسبی دارد، اما صرفه‌های ناشی از مقیاس و گستره و تنوع باعث می‌شود که برای فعالان کسب‌وکار سود انتظاری از سرمایه‌گذاری آنقدر بالا برود که به‌تبع، ریسک ناامنی سرمایه‌گذاری براساس تعریف ارائه شده را به‌جان بخزند.

جدول ۳. مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰ (به ترتیب از مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین)

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضرب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزا حمت ملکی	شکایات‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرفقت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به‌موقع احکام قضایی	استان / عنوان مؤلفه آماری
۴/۴۱	۴/۱۷	۲/۶۴	۴/۴۲	۱/۰۰	۵/۳۹	۲/۴۶	۵/۳۴	۵/۷۳	۴/۹۷	۳/۹۹	۲/۵۰	۲/۰۷	۸/۱۷	۳/۱۹	۷/۸۱	۶/۷۵	۴/۴۰	آذربایجان شرقی
۳/۰۲	۴/۱۷	۲/۶۲	۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۹۷	۱/۰۰	۲/۵۲	۲/۸۶	۲/۷۲	۴/۲۳	۱/۰۰	۲/۰۷	۶/۸۷	۳/۹۳	۵/۶۹	۴/۵۰	۴/۲۰	آذربایجان غربی
۴/۱۰	۴/۸۳	۱/۴۷	۶/۲۴	۱/۰۰	۵/۲۱	۴/۲۱	۲/۰۷	۶/۰۲	۵/۷۱	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۶/۱۱	۱/۹۶	۵/۱۲	۹/۰۰	۶/۶۲	اردبیل
۴/۶۱	۴/۳۹	۱/۰۰	۷/۶۸	۱/۰۰	۱/۰۰	۶/۴۸	۵/۶۸	۱۰/۰۰	۵/۷۲	۱۰/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۳/۹۷	۵/۳۹	۹/۰۰	۰/۰۰	۳/۹۱	اصفهان
۴/۳۳	۴/۱۷	۵/۵۴	۴/۰۸	۱/۰۰	۱/۰۰	۵/۵۰	۵/۸۴	۴/۱۲	۵/۴۰	۵/۵۰	۲/۵۰	۲/۰۷	۳/۹۰	۹/۱۰	۰/۲۳	۹/۰۰	۴/۶۹	البرز
۵/۴۴	۷/۶۸	۱/۱۶	۶/۷۴	۱/۰۰	۱۰/۰۰	۸/۴۲	۷/۵۲	۲/۳۶	۱۰/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۱۰/۰۰	۲/۸۶	۶/۲۱	۹/۰۰	۵/۵۱	ایلام
۴/۷۲	۹/۰۰	۱/۵۷	۴/۰۶	۱/۰۰	۱/۰۰	۴/۴۸	۴/۹۴	۴/۴۴	۵/۵۵	۷/۹۱	۱/۰۰	۲/۰۷	۵/۵۰	۱۰/۰۰	۸/۳۲	۹/۰۰	۰/۱۷	بوشهر
۴/۹۱	۰/۰۰	۱۰/۰۰	۲/۸۱	۱/۰۰	۱/۰۰	۱۰/۰۰	۹/۵۲	۷/۱۰	۵/۳۳	۶/۶۱	۱/۰۰	۲/۰۷	۱/۳۸	۹/۲۱	۳/۲۱	۹/۰۰	۴/۲۷	تهران
۴/۹۵	۴/۱۷	۱/۰۶	۸/۸۹	۱/۰۰	۹/۳۹	۸/۲۸	۳/۸۸	۸/۱۴	۶/۵۱	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۸/۳۲	۴/۳۸	۶/۴۵	۹/۰۰	۰/۵۴	چهارمحال و بختیاری
۳/۲۳	۳/۰۷	۱/۲۹	۳/۸۳	۱/۰۰	۱/۰۰	۳/۶۴	۳/۶۲	۲/۴۳	۲/۵۲	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۵/۵۰	۱/۰۰	۸/۳۰	۹/۰۰	۴/۵۷	خراسان جنوبی
۳/۹۶	۳/۹۵	۶/۶۶	۳/۴۲	۱/۰۰	۱/۰۴	۳/۹۷	۴/۳۶	۲/۹۰	۳/۰۴	۳/۴۱	۱/۰۰	۲/۰۷	۵/۵۰	۳/۹۳	۷/۳۵	۶/۷۵	۷/۰۰	خراسان رضوی
۴/۲۷	۳/۸۳	۱/۳۲	۵/۶۷	۱/۰۰	۵/۶۱	۷/۶۲	۴/۳۱	۲/۷۶	۴/۴۴	۵/۲۸	۱/۰۰	۲/۰۷	۸/۸۶	۲/۸۶	۶/۲۰	۹/۰۰	۰/۸۴	خراسان شمالی
۴/۹۴	۸/۷۸	۲/۶۳	۵/۹۴	۱/۰۰	۱/۰۰	۷/۷۴	۱۰/۰۰	۲/۷۲	۴/۳۳	۵/۳۷	۱/۰۰	۲/۰۷	۶/۲۶	۴/۶۶	۷/۸۶	۹/۰۰	۳/۶۶	خوزستان
۳/۹۴	۴/۸۳	۱/۳۰	۵/۳۹	۱/۰۰	۱/۰۰	۴/۸۱	۳/۷۰	۳/۲۹	۳/۹۹	۴/۹۷	۱/۰۰	۲/۰۷	۸/۳۲	۱/۹۶	۶/۷۳	۹/۰۰	۳/۵۵	زنجان
۳/۱۲	۵/۰۵	۱/۳۲	۱/۳۳	۱/۰۰	۱/۰۰	۴/۴۰	۳/۶۲	۲/۵۱	۲/۶۳	۴/۸۳	۱/۰۰	۲/۰۷	۲/۴۵	۳/۱۴	۵/۸۶	۹/۰۰	۱/۹۰	سمنان
۲/۹۴	۵/۷۱	۱/۶۹	۱/۵۱	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۲۴	۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۵/۳۵	۶/۳۴	۰/۰۰	۹/۰۰	۹/۰۰	سیستان و بلوچستان
۴/۱۴	۵/۰۵	۴/۲۷	۲/۵۳	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۸۱	۳/۴۶	۴/۳۳	۳/۶۸	۵/۰۱	۲/۵۰	۲/۰۷	۷/۱۸	۴/۸۸	۵/۸۵	۶/۷۵	۸/۰۲	فارس
۳/۶۵	۵/۷۱	۱/۳۲	۳/۱۵	۱/۰۰	۱/۰۰	۵/۴۷	۳/۵۹	۳/۶۲	۳/۹۹	۳/۵۸	۱/۰۰	۲/۰۷	۵/۵۰	۴/۰۴	۶/۲۹	۹/۰۰	۱/۷۲	قزوین
۳/۶۷	۳/۲۹	۲/۵۲	۳/۵۵	۱/۰۰	۱/۰۰	۴/۰۱	۹/۶۵	۴/۰۱	۳/۵۶	۷/۴۶	۱/۰۰	۲/۰۷	۱/۰۰	۲/۵۲	۱/۱۷	۹/۰۰	۵/۵۲	قم
۳/۹۸	۵/۲۷	۱/۴۸	۵/۵۱	۱/۰۰	۸/۵۱	۴/۸۲	۴/۵۳	۴/۶۶	۴/۲۴	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۸/۷۰	۷/۱۹	۷/۵۳	۰/۰۰	۰/۱۷	کردستان
۳/۲۲	۵/۷۱	۳/۰۷	۳/۳۷	۱/۰۰	۱/۰۰	۴/۶۹	۱/۹۸	۲/۵۱	۲/۳۸	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۴/۶۶	۴/۶۶	۶/۹۹	۴/۵۰	۴/۲۰	کرمان
۴/۲۴	۴/۸۳	۱/۷۸	۴/۲۱	۱/۰۰	۲/۵۸	۴/۶۰	۲/۵۷	۳/۰۸	۵/۲۸	۶/۰۸	۲/۵۰	۲/۰۷	۷/۶۴	۳/۰۳	۸/۳۴	۹/۰۰	۳/۴۴	کرمانشاه
۵/۴۳	۸/۷۸	۱/۱۹	۱۰/۰۰	۹/۸۸	۸/۳۸	۶/۹۹	۴/۳۳	۲/۲۵	۸/۰۷	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۷/۷۹	۷/۰۸	۱/۵۰	۹/۰۰	۳/۱۳	کهگیلویه و بویر احمد
۳/۹۴	۳/۷۳	۱/۸۰	۳/۲۱	۱/۰۰	۱/۰۰	۷/۹۹	۳/۴۹	۳/۶۵	۴/۱۵	۳/۸۱	۱/۰۰	۲/۰۷	۶/۹۵	۵/۲۲	۶/۱۰	۴/۵۰	۷/۳۸	گلستان

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضریب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزاحمت ملکی	شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرقه مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به‌موقع احکام قضایی	استان / عنوان مؤلفه آماری
۴/۴۸	۳/۷۳	۲/۰۳	۵/۹۵	۱۰/۰۰	۴/۸۶	۶/۳۲	۴/۲۵	۳/۱۲	۲/۴۳	۸/۰۸	۱/۰۰	۲/۰۷	۳/۸۲	۳/۲۵	۵/۲۲	۹/۰۰	۰/۹۵	گیلان
۴/۲۵	۵/۲۷	۱/۷۲	۵/۵۶	۱/۰۰	۴/۷۳	۳/۸۵	۳/۴۴	۲/۳۶	۲/۹۵	۶/۳۰	۱/۰۰	۲/۰۷	۷/۱۰	۴/۸۸	۵/۰۱	۹/۰۰	۵/۹۵	لرستان
۳/۹۲	۴/۱۷	۱/۹۱	۵/۳۲	۱/۰۰	۱/۰۰	۶/۶۱	۴/۶۲	۵/۸۴	۶/۱۲	۵/۹۵	۱/۰۰	۲/۰۷	۴/۲۰	۴/۶۶	۰/۵۶	۹/۰۰	۲/۶۹	مازندران
۳/۹۶	۵/۹۳	۱/۹۹	۴/۸۴	۱/۰۰	۱/۰۰	۷/۹۷	۴/۳۳	۵/۱۲	۳/۶۵	۴/۶۱	۲/۵۰	۲/۰۷	۴/۳۶	۲/۳۵	۵/۵۵	۶/۷۵	۳/۲۷	مرکزی
۳/۲۰	۴/۶۱	۱/۴۲	۱/۶۲	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۸۷	۱/۹۸	۳/۰۸	۲/۸۱	۳/۶۳	۱/۰۰	۲/۰۷	۴/۸۱	۳/۱۹	۴/۱۸	۶/۷۵	۸/۴۰	هرمزگان
۳/۷۹	۴/۶۱	۱/۴۹	۶/۵۴	۱/۰۰	۱/۰۰	۵/۳۳	۴/۱۰	۳/۱۹	۳/۲۰	۸/۰۸	۱/۰۰	۲/۰۷	۵/۸۱	۳/۱۴	۶/۹۴	۴/۵۰	۲/۴۶	همدان
۳/۸۹	۴/۶۱	۱/۸۱	۴/۳۵	۱/۰۰	۱/۰۰	۴/۴۵	۳/۶۸	۸/۷۱	۵/۶۰	۸/۰۴	۱/۰۰	۲/۰۷	۴/۵۱	۴/۴۹	۴/۱۱	۶/۷۵	۰/۰۰	یزد
۴/۰۹	۴/۹۴	۲/۳۶	۴/۶۰	۱/۵۸	۲/۸۰	۵/۲۹	۴/۴۵	۴/۱۳	۴/۳۹	۴/۵۱	۱/۲۴	۲/۰۷	۵/۸۲	۴/۴۷	۵/۴۷	۷/۴۰	۳/۹۴	

توضیحات: ۱. مؤلفه رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری در پژوهش اصلی، جزء مؤلفه‌های آماری بوده که در خردادماه ۱۴۰۰ اطلاعات این مؤلفه در دسترس تیم پژوهش قرار گرفت و اطلاعات مربوطه تا دی‌ماه ۱۳۹۹ است. لکن شاید به دلیل کامل و جامع نبودن اطلاعات مربوط به این مؤلفه، به صورت نسبی در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها از وضعیت آماری نامناسب‌تری برخوردار شده است که در صورت به‌روزرسانی شدن دقیق‌تر آمار آن، امکان کاهش نمره آن دور از انتظار نمی‌باشد.

۲. شایان توضیح است در چهار مؤلفه خیانت در امانت، کلاهبرداری، تصرف عدوانی^۱ و مزاحمت ملکی^۲، از آنجا که داده‌های مؤلفه‌های مربوط به این چهار ستون از سالنامه قوه قضائیه استخراج می‌شود و در آن گزارش، داده‌ها براساس ۱۰ پرونده پُرشکایت در هر استان ارائه می‌شود، در برخی استان‌ها این چهار مؤلفه جزء پرونده پُرشکایت تشکیل شده نبوده و در نتیجه اطلاعات این چهار مؤلفه برای همه استان‌ها در دسترس نبود؛ لذا تیم پژوهش تصمیم گرفت داده آماری در این استان‌ها (استان‌هایی که چهار مؤلفه فوق به دلیل آنکه آنها جزء ۱۰ پرونده پُرشکایت نبوده‌اند و آماری برای آن موارد ذکر نشده است) را معادل کمترین عدد اعلامی در بین استان‌های دارای داده که در منابع اطلاعاتی برای آنها عددی اعلام شده، در نظر بگیرد و یا اعداد در دسترس در سالنامه سال قبل مربوط به آن استان لحاظ شود.

۳. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی اعمال نشده است.

۴. با توجه به جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۹ است، لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ و سالنامه آماری ۱۳۹۹ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۹ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه دوم سال ۱۴۰۰ از سایر منابع معتبر در دسترس دریافت و در جدول ۳ به کار برده شده است.

- برای مؤلفه تعداد پرونده‌های خیانت در امانت، در سالنامه سال ۱۳۹۹ تنها برای استان‌های اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، کردستان، کرمان و کهگیلویه و بویراحمد اطلاعات در دسترس تیم تحقیق نبوده است که کمترین عدد در میان سایر استان‌ها برایشان منظور شده است و برای استان‌های آذربایجان غربی، سمنان، کرمانشاه، گیلان و لرستان اعدادی در سالنامه سال ۱۳۹۹ منظور نشده بود، لکن به دلیل آنکه در سالنامه مربوط به سال ۱۳۹۷ قوه قضائیه استان‌های فوق دارای عدد بوده‌اند، لذا برایشان همان اطلاعات آن سالنامه منظور شده است و برای بقیه استان‌ها در سالنامه سال در دسترس این مؤلفه جزء ۱۰ پرونده اول پُر تعداد بوده و دارای داده می‌باشند.
- برای مؤلفه درصد چک‌های برگشتی، در مورد استان‌های ایلام، خراسان شمالی و سیستان و بلوچستان داده در دسترس تیم تحقیق برای سالنامه سال ۱۳۹۹ نبوده است، لذا برای آنها از اطلاعات سالنامه سال ۱۳۹۸ بهره گرفته شده است.
- برای مؤلفه شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی، تنها در مورد استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان رضوی، خراسان شمالی، قزوین، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، گیلان و لرستان داده در دسترس تیم تحقیق بوده و برای سایر استان‌ها کمترین عدد در میان سایرین لحاظ شده است.
- برای مؤلفه مزاحمت ملکی نیز در سالنامه سال ۱۳۹۹ فقط آمار استان‌های اردبیل، کهگیلویه و بویراحمد و گیلان در دسترس تیم تحقیق بوده است و برای سایر استان‌ها به دلیل عدم وجود داده مورد انتظار در سالنامه سال ۱۳۹۹، کمترین عدد در میان سایر استان‌ها برای آن مؤلفه لحاظ شده است.

شکل ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها، تابستان ۱۴۰۰

در ادامه، ابتدا مؤلفه‌های پیمایشی مورد ارزیابی و سنجش قرار می‌گیرند و سپس داده‌های آماری گردآوری شده با داده‌های پیمایشی به‌دست آمده در این پژوهش، تلفیق شده و شاخص نهایی امنیت سرمایه‌گذاری برای هر استان و کل کشور (در بخش ۴) ارائه می‌شود.

۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی (پرسشنامه) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نمره ۱۰ بدترین ارزیابی و صفر مناسب‌ترین ارزیابی) در جدول ۴ و نمودار ۲ ارائه شده است که نشان می‌دهد نامناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰ به ترتیب عبارت بوده‌اند از:

۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۳۶ از ۱۰ و ۱۰ بدترین وضعیت)

۲. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۳۲)

۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۱۸)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی تابستان ۱۴۰۰ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۵۱)
 ۲. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۷۳)
 ۳. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۸۲)
- در عین حال در پایش قبلی ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده، در بهار ۱۴۰۰ نامناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی شده عبارت بودند از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۴۸ از ۱۰ و بدترین وضعیت)
 ۲. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۳۹)
 ۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۲۵)
- مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی بهار ۱۴۰۰ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۵۰)
 ۲. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۶۳)
 ۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۸۹)
- مقایسه نتایج ارزیابی تابستان ۱۴۰۰ با بهار ۱۴۰۰ و فصول گذشته نشان می‌دهد مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» و «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» در فصول متعدد حائز نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها شده‌اند و مشترک بوده‌اند.

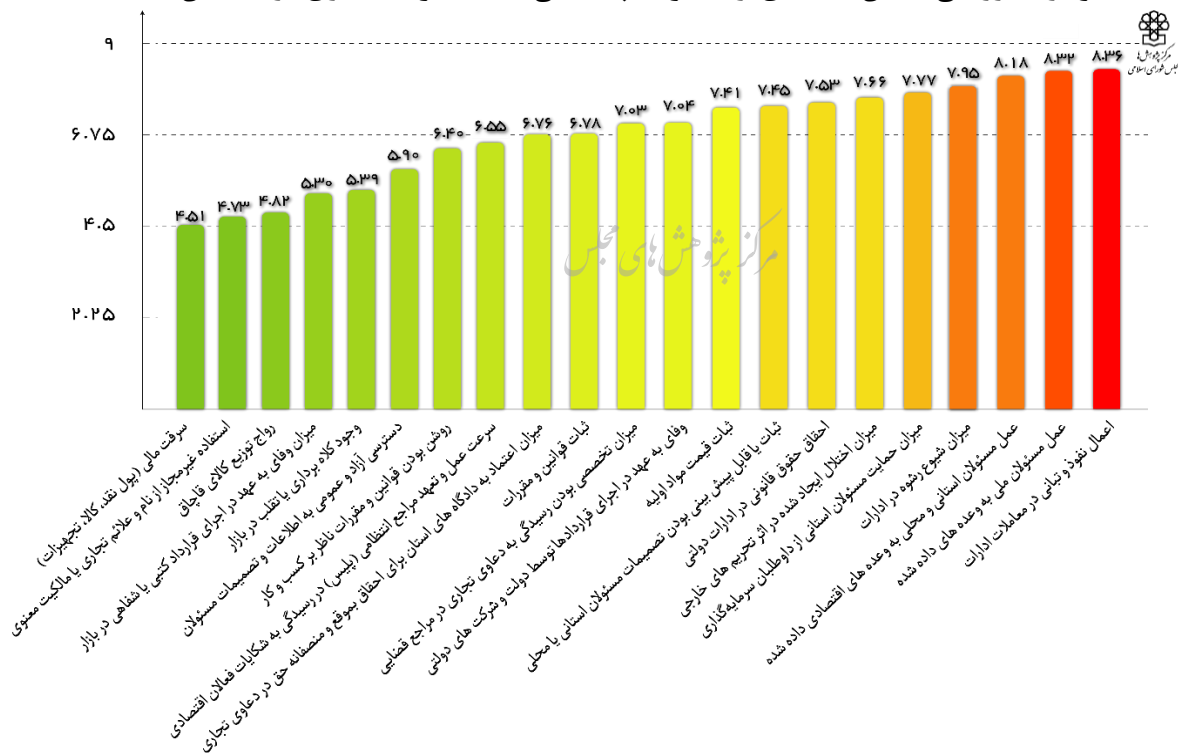
جدول ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰ و مقایسه وضعیت آن با بهار ۱۴۰۰

بهار ۱۴۰۰		تابستان ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	
۱	۴/۵۰	۱	۴/۵۱	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)
۳	۴/۸۹	۲	۴/۷۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۲	۴/۶۳	۳	۴/۸۲	رواج توزیع کالای قاچاق
۴	۵/۲۳	۴	۵/۳۰	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۵	۵/۳۵	۵	۵/۳۹	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۶	۵/۹۹	۶	۵/۹۰	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۷	۶/۵۱	۷	۶/۴۰	روشن بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار
۸	۶/۵۵	۸	۶/۵۵	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۱۰	۶/۷۷	۹	۶/۷۶	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۹	۶/۷۶	۱۰	۶/۷۸	ثبات قوانین و مقررات
۱۱	۷/۰۳	۱۱	۷/۰۳	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۱۲	۷/۱۲	۱۲	۷/۰۴	وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۵	۷/۶۴	۱۳	۷/۴۱	ثبات قیمت مواد اولیه

بهار ۱۴۰۰		تابستان ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۷/۵۶	۱۴	۷.۴۵	۱۴	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۷/۵۱	۱۳	۷.۵۳	۱۵	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۷/۸۰	۱۶	۷.۶۶	۱۶	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۷/۸۱	۱۷	۷.۷۷	۱۷	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۷/۹۵	۱۸	۷.۹۵	۱۸	میزان شیوع رشوه در ادارات و مؤسسات
۸/۲۵	۱۹	۸.۱۸	۱۹	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۸/۴۸	۲۱	۸.۳۲	۲۰	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۸/۳۹	۲۰	۸.۳۶	۲۱	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۶.۷۷		۶.۷۵		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی

توضیح: ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر.

نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰

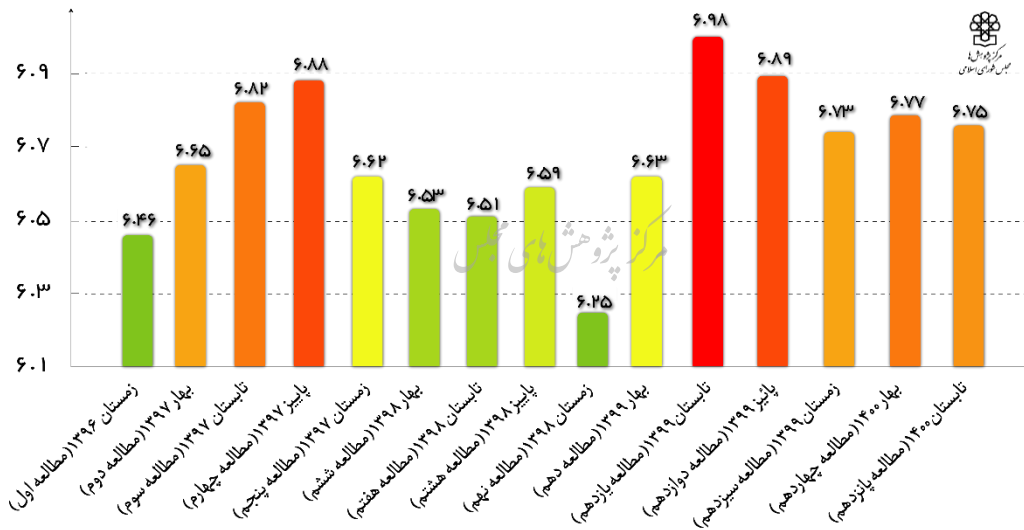

نمودار ۳ نشان‌دهنده روند تغییرات شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی طی

۱۵ مطالعه انجام شده است.

نمودار ۳. مقایسه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی در ۱۵ فصل اخیر

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها

میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰ در جدول ۵ ارائه شده است. این جدول نشان می‌دهد در تابستان ۱۴۰۰ استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده‌اند. شایان ذکر است در بهار ۱۴۰۰ استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده‌اند.

جدول ۵. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD)

به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰ و مقایسه آن با پایش بهار ۱۳۹۹ (نمره ۱۰: نامناسب‌ترین)

ردیف	استان	ارزیابی		ردیف	استان	ارزیابی	
		تابستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۰			تابستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۰
۱	خراسان جنوبی	۶/۲۳	۶/۳۱	۱۷	سیستان و بلوچستان	۶/۸۰	۶/۷۷
۲	گلستان	۶/۳۰	۶/۴۴	۱۸	لرستان	۶/۸۱	۶/۸۸
۳	سمنان	۶/۴۲	۶/۴۱	۱۹	همدان	۶/۸۳	۶/۸۱
۴	قزوین	۶/۴۸	۶/۶۳	۲۰	کردستان	۶/۸۴	۶/۸۸
۵	یزد	۶/۵۳	۶/۶۰	۲۱	گیلان	۶/۸۵	۶/۸۶
۶	مازندران	۶/۵۹	۶/۵۸	۲۲	البرز	۶/۸۶	۶/۹۴
۷	خراسان شمالی	۶/۶۳	۶/۶۵	۲۳	آذربایجان غربی	۶/۸۶	۶/۹۲
۸	بوشهر	۶/۶۳	۶/۷۹	۲۴	آذربایجان شرقی	۶/۹۰	۶/۸۸
۹	کرمان	۶/۶۶	۶/۷۵	۲۵	فارس	۶/۹۲	۷/۰۲
۱۰	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۷	۶/۷۷	۲۶	زنجان	۶/۹۴	۶/۹۴
۱۱	اصفهان	۶/۶۷	۶/۶۹	۲۷	خوزستان	۶/۹۴	۷/۰۳
۱۲	مرکزی	۶/۶۷	۶/۷۸	۲۸	ایلام	۶/۹۶	۶/۸۳
۱۳	اردبیل	۶/۶۸	۶/۵۶	۲۹	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۹۸	۷/۱۳
۱۴	هرمزگان	۶/۷۱	۶/۶۲	۳۰	تهران	۶/۹۹	۷/۰۴
۱۵	قم	۶/۷۴	۶/۷۵	۳۱	کرمانشاه	۷/۰۳	۶/۹۳
۱۶	خراسان رضوی	۶/۷۶	۶/۷۹		میانگین کشوری (میانگین ساده)	۶/۷۴	۶/۷۷

توضیحات: شایان ذکر است در محاسبه میانگین از روش ساده استفاده شده است.

نمره ۱ مناسب‌ترین و نمره ۱۰ نامناسب‌ترین ارزیابی.

شکل ۲. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی SD

برای ارائه تحلیلی هرچه دقیق‌تر از روند تغییرات ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی این مطالعه، میانگین مؤلفه‌های پیمایشی چهار فصل منتهی به هر فصل برحسب استان‌ها ارائه شده است. در جدول ۶ تغییر رتبه استان‌ها در مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در چهار فصل منتهی به فصل مورد مطالعه مقایسه شده است. به عبارتی میانگین مؤلفه‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در پایش‌های سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰ (۴ فصل منتهی به این پایش) با میانگین مؤلفه‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در سال منتهی به بهار ۱۴۰۰ (۴ فصل منتهی به پایش قبلی) با میانگین مؤلفه‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در سال منتهی به زمستان ۱۳۹۹ (۴ فصل منتهی به پایش ماقبل یا زمستان ۱۳۹۹) مورد مقایسه قرار می‌گیرد. در برخی استان‌ها، تغییرات نسبتاً زیادی وجود دارد که هرکدام می‌تواند موضوع یک مطالعه جداگانه باشد.

جدول ۶ به عبارتی نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه‌ای استان‌ها در مقایسه با هم طی یک دوره یک‌ساله است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه‌ای هر استان در میان ۳۱ استان دیگر نسبت به رتبه خودش در پایش‌های مورد سنجش بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره وضعیت آن استان آن میزان زیاد تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا از منظر نامناسب‌تر شدن).

جدول ۶. بررسی وضعیت تغییر رتبه‌ای استان‌ها براساس میانگین‌های چهار فصل منتهی به تابستان ۱۴۰۰ برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

رتبه منتهی به تابستان ۱۴۰۰	رتبه منتهی به بهار ۱۴۰۰	رتبه منتهی به زمستان ۱۳۹۹	سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰	سال منتهی به بهار ۱۴۰۰	سال منتهی به زمستان ۱۳۹۹	استان	ردیف
۲۲	۱۷	۱۸	۶/۹۰	۶/۸۶	۶/۸۶	آذربایجان شرقی	۱
۱۷	۲۱	۲۲	۶/۸۴	۶/۹۲	۶/۹۰	آذربایجان غربی	۲
۸	۷	۵	۶/۶۹	۶/۷۴	۶/۶۸	اردبیل	۳
۱۱	۹	۱۳	۶/۷۲	۶/۷۷	۶/۸۲	اصفهان	۴
۲۸	۲۵	۳۰	۶/۹۹	۶/۹۷	۷/۰۲	البرز	۵
۲۴	۱۲	۷	۶/۹۱	۶/۸۰	۶/۶۸	ایلام	۶
۱۴	۱۸	۱۰	۶/۷۷	۶/۸۸	۶/۷۷	بوشهر	۷
۳۰	۳۱	۳۱	۷/۰۳	۷/۰۵	۷/۰۲	تهران	۸
۱۳	۱۵	۱۴	۶/۷۶	۶/۸۴	۶/۸۳	چهارمحال و بختیاری	۹
۱	۲	۳	۶/۲۸	۶/۵۸	۶/۵۴	خراسان جنوبی	۱۰
۱۶	۱۴	۱۹	۶/۸۱	۶/۸۳	۶/۸۷	خراسان رضوی	۱۱
۹	۱۶	۱۵	۶/۷۱	۶/۸۶	۶/۸۴	خراسان شمالی	۱۲
۲۹	۲۸	۲۴	۷/۰۱	۷/۰۱	۶/۹۱	خوزستان	۱۳
۲۵	۲۹	۲۹	۶/۹۴	۷/۰۴	۶/۹۹	زنجان	۱۴
۳	۵	۸	۶/۵۰	۶/۶۷	۶/۷۱	سمنان	۱۵
۱۹	۱۹	۲۰	۶/۸۶	۶/۹۱	۶/۸۸	سیستان و بلوچستان	۱۶

ردیف	استان	سال منتهی به زمستان ۱۳۹۹	سال منتهی به بهار ۱۴۰۰	سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰	رتبه منتهی به زمستان ۱۳۹۹	رتبه منتهی به بهار ۱۴۰۰	رتبه منتهی به تابستان ۱۴۰۰
۱۷	فارس	۶/۹۵	۷/۰۰	۶/۹۵	۲۸	۲۷	۲۶
۱۸	قزوین	۶/۶۱	۶/۶۱	۶/۵۵	۴	۳	۴
۱۹	قم	۶/۸۵	۶/۸۲	۶/۷۹	۱۷	۱۳	۱۵
۲۰	کردستان	۶/۹۳	۶/۹۹	۶/۸۶	۲۵	۲۶	۱۸
۲۱	کرمان	۶/۷۴	۶/۷۵	۶/۷۲	۹	۸	۱۰
۲۲	کرمانشاه	۶/۹۰	۶/۹۶	۶/۹۷	۲۳	۲۴	۲۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۸۸	۷/۰۴	۷/۰۳	۲۱	۳۰	۳۱
۲۴	گلستان	۶/۴۹	۶/۵۳	۶/۴۲	۲	۱	۲
۲۵	گیلان	۶/۸۵	۶/۹۲	۶/۸۶	۱۶	۲۰	۲۱
۲۶	لرستان	۶/۹۴	۶/۹۶	۶/۹۰	۲۷	۲۳	۲۳
۲۷	مازندران	۶/۸۱	۶/۸۷	۶/۶۱	۱۲	۱۰	۶
۲۸	مرکزی	۶/۷۷	۶/۷۸	۶/۷۳	۱۱	۱۱	۱۲
۲۹	هرمزگان	۶/۶۸	۶/۶۷	۶/۶۸	۶	۴	۷
۳۰	همدان	۶/۹۳	۶/۹۲	۶/۸۶	۲۶	۲۲	۲۰
۳۱	یزد	۶/۴۵	۶/۷۱	۶/۶۱	۱	۶	۵

بدین معنا که هرچه رتبه بالاتر باشد یا بالاتر برود یعنی وضعیت آن استان نسبت به سایر استان‌های دیگر نامناسب‌تر شده است. برای مثال در جدول بالا، وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در استان ایلام به یکباره به شدت نامناسب شده و با افزایش کمیت شاخص پایشی رتبه آن استان نیز افزایش یافته است و از رتبه ۷ از ۴ پایش منتهی به زمستان ۱۳۹۹ به رتبه ۲۴م در چهار پایش منتهی به تابستان ۱۴۰۰ تنزل یافته است^۱ و یا استان کردستان که در چهار پایش منتهی به زمستان ۱۳۹۹ رتبه ۲۵ را کسب کرده بود، در چهار پایش منتهی به تابستان ۱۴۰۰ به رتبه ۱۸ ارتقا یافته است که به نوعی یعنی وضعیت آن نسبت به سایر استان‌ها در این چهار دوره مناسب‌تر شده است؛ در این میان برخی استان‌ها هم هیچ تغییری در رتبه‌بندی نداشته‌اند؛ استان تهران همواره رتبه ۳۱م یا ۳۰م نامناسب‌ترین را به خود اختصاص داده است و استان گلستان رتبه اول یا مناسب‌ترین یا رتبه دوم را کسب می‌کرده است و برخی دیگر از استان‌ها تغییرات بسیار کم یا دورتبه‌ای داشته‌اند.

براساس این جدول استان‌هایی که بیشترین تغییر رتبه‌ای را در سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰ نسبت به سال منتهی به بهار ۱۴۰۰ به خود اختصاص داده‌اند، عبارتند از: استان ایلام از رتبه ۱۲ به ۲۴ (نامناسب‌تر شده)، استان خراسان شمالی از رتبه ۱۶ به ۹ (مناسب‌تر شده)، استان کردستان از رتبه ۲۶ به ۱۸ (مناسب‌تر

۱. چرایی و بررسی دلایل تغییر وضعیت هر استان خود می‌تواند در قالب مطالعات جداگانه‌ای انجام شود.

شده)، استان آذربایجان شرقی از رتبه ۱۷ به ۲۲ (نامناسب تر شده).

ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

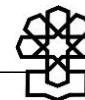
جدول ۷ ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش را به تفکیک ۳۱ استان نشان می‌دهد.

۲۱ ستون جدول ۷ در واقع ۲۱ مؤلفه پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب زیر است:

۱. ثبات قیمت مواد اولیه
۲. ثبات قوانین و مقررات
۳. ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۴. روشن (واضح) بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۵. میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۶. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۷. میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۸. رواج توزیع کالای قاچاق
۹. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۱۰. میزان شیوع رشوه در ادارات
۱۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۱۲. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۱۳. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۱۴. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۵. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۱۶. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۱۷. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۱۸. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۱۹. احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۲۰. میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۲۱. میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری

جدول ۷. رنکینگ ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک فعالان اقتصادی ۳۱ استان در پایش تابستان ۱۴۰۰

میانگین	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	مؤلفه استان
۶/۲۳	۷/۳۰	۷/۵۵	۷/۰۰	۴/۲۵	۳/۹۳	۷/۶۸	۸/۱۵	۶/۷۱	۵/۲۰	۴/۵۷	۷/۸۲	۶/۵۸	۵/۷۱	۴/۰۲	۶/۲۳	۵/۶۷	۵/۷۷	۵/۹۲	۷/۲۹	۶/۰۱	۷/۴۰	خراسان جنوبی
۶/۳۰	۷/۱۱	۷/۵۵	۷/۲۹	۴/۲۳	۴/۳۹	۷/۸۴	۸/۰۸	۶/۳۳	۵/۰۹	۵/۱۱	۸/۱۸	۷/۸۰	۵/۲۶	۴/۱۱	۶/۱۰	۵/۹۳	۵/۷۲	۵/۵۵	۷/۰۴	۶/۳۴	۷/۲۳	گلستان
۶/۴۲	۷/۶۲	۷/۰۶	۷/۲۹	۴/۴۸	۳/۹۸	۷/۸۶	۸/۳۴	۶/۷۷	۴/۷۴	۵/۰۱	۸/۰۲	۷/۲۸	۵/۶۷	۴/۱۴	۶/۶۲	۵/۸۱	۶/۱۳	۶/۳۳	۷/۲۸	۶/۵۵	۷/۸۳	سمنان
۶/۴۸	۷/۴۱	۷/۱۸	۷/۲۲	۵/۰۰	۴/۲۵	۷/۷۴	۸/۱۳	۶/۷۵	۵/۵۵	۴/۶۱	۸/۱۳	۷/۸۴	۵/۷۴	۴/۶۶	۶/۴۹	۵/۸۹	۶/۴۳	۶/۲۱	۷/۰۷	۶/۱۱	۷/۵۷	قزوین
۶/۵۳	۷/۳۶	۷/۸۱	۷/۳۱	۴/۶۲	۴/۱۸	۷/۸۶	۸/۲۸	۶/۶۱	۵/۴۱	۵/۱۳	۸/۱۶	۷/۴۶	۵/۹۱	۴/۳۷	۶/۶۱	۵/۹۸	۶/۳۹	۶/۴۷	۶/۹۸	۶/۵۸	۷/۵۵	یزد
۶/۵۹	۷/۵۰	۷/۳۴	۷/۲۰	۵/۰۶	۴/۴۴	۷/۸۰	۷/۹۶	۶/۹۶	۵/۱۶	۵/۹۱	۸/۱۵	۸/۰۱	۵/۴۶	۴/۹۶	۶/۶۹	۶/۵۸	۶/۳۴	۶/۱۰	۶/۸۴	۶/۴۴	۷/۴۲	مازندران
۶/۶۳	۸/۲۳	۷/۸۶	۷/۳۰	۴/۳۷	۴/۵۱	۸/۲۹	۸/۴۹	۷/۲۳	۴/۶۰	۵/۵۰	۸/۵۶	۷/۸۴	۵/۵۳	۴/۵۵	۶/۷۷	۶/۱۴	۶/۲۳	۶/۲۷	۷/۵۵	۶/۰۱	۷/۴۹	خراسان شمالی
۶/۶۳	۷/۹۱	۷/۶۴	۷/۴۸	۴/۴۶	۴/۲۸	۸/۰۴	۸/۲۹	۶/۹۲	۵/۲۱	۵/۲۱	۸/۴۳	۸/۲۴	۵/۶۵	۴/۴۰	۷/۱۳	۶/۲۸	۶/۸۹	۶/۰۷	۷/۲۶	۶/۶۵	۶/۸۶	بوشهر
۶/۶۶	۷/۴۴	۷/۸۲	۷/۴۹	۴/۹۸	۴/۷۱	۷/۹۵	۸/۲۷	۷/۰۰	۵/۳۳	۵/۴۱	۸/۰۹	۷/۷۵	۵/۹۹	۴/۰۷	۶/۹۷	۶/۱۸	۶/۵۳	۶/۲۳	۷/۳۴	۶/۶۶	۷/۵۷	کرمان
۶/۶۷	۸/۰۱	۷/۴۱	۷/۲۰	۴/۳۶	۴/۰۵	۸/۳۶	۸/۵۳	۷/۱۵	۵/۲۵	۴/۷۷	۸/۵۲	۷/۶۰	۶/۳۴	۲/۸۰	۷/۱۳	۶/۳۱	۶/۷۷	۶/۶۷	۷/۷۶	۶/۸۰	۷/۲۵	چهارمحال و بختیاری
۶/۶۷	۷/۷۲	۷/۴۰	۷/۵۵	۴/۹۴	۴/۲۰	۸/۱۳	۸/۴۴	۶/۸۹	۵/۰۳	۵/۱۴	۸/۳۱	۷/۸۴	۵/۸۲	۴/۶۹	۶/۸۷	۶/۳۸	۶/۷۰	۶/۴۴	۷/۳۳	۶/۵۸	۷/۶۷	اصفهان
۶/۶۷	۷/۸۳	۷/۶۷	۷/۵۷	۵/۱۹	۴/۵۷	۸/۰۴	۸/۴۴	۶/۸۴	۵/۲۴	۵/۰۶	۸/۰۵	۷/۷۱	۵/۷۰	۴/۶۴	۶/۸۷	۶/۱۷	۶/۵۳	۶/۳۶	۷/۳۵	۶/۵۹	۷/۷۵	مرکزی
۶/۶۸	۸/۰۲	۷/۶۴	۷/۶۰	۴/۸۴	۴/۵۳	۸/۴۶	۸/۴۱	۷/۰۸	۵/۲۶	۴/۸۹	۸/۲۷	۷/۰۶	۶/۰۱	۴/۱۰	۶/۸۷	۶/۳۶	۶/۲۵	۶/۷۴	۷/۶۰	۶/۵۴	۷/۷۵	اردبیل
۶/۷۱	۷/۷۴	۷/۹۲	۷/۸۷	۴/۳۴	۴/۱۱	۸/۲۲	۸/۳۲	۷/۰۸	۵/۱۱	۴/۹۴	۸/۵۱	۸/۱۵	۶/۱۴	۴/۵۹	۷/۰۷	۶/۵۰	۶/۴۲	۶/۲۳	۷/۵۶	۶/۵۹	۷/۵۰	هرمزگان
۶/۷۴	۷/۸۳	۷/۵۴	۷/۵۵	۵/۱۱	۴/۳۸	۸/۰۹	۸/۵۱	۷/۳۴	۵/۲۶	۵/۴۳	۸/۳۵	۷/۶۳	۶/۰۶	۴/۸۶	۶/۹۲	۶/۲۴	۶/۵۶	۶/۶۹	۷/۱۵	۶/۶۶	۷/۳۲	قم
۶/۷۶	۷/۵۴	۷/۶۵	۷/۳۹	۴/۹۵	۴/۷۵	۸/۱۴	۸/۳۶	۶/۸۸	۵/۳۵	۵/۴۹	۸/۴۳	۷/۹۰	۵/۸۷	۴/۸۵	۶/۸۳	۶/۵۲	۶/۷۱	۶/۵۹	۷/۴۶	۶/۷۴	۷/۵۵	خراسان رضوی
۶/۸۰	۸/۰۲	۷/۶۵	۷/۳۴	۴/۳۲	۴/۹۸	۸/۴۲	۸/۳۹	۶/۷۶	۴/۹۲	۴/۸۰	۸/۴۱	۸/۰۷	۶/۳۰	۴/۰۴	۷/۵۵	۷/۴۴	۶/۹۱	۵/۹۰	۸/۰۶	۶/۶۸	۷/۷۳	سیستان و بلوچستان
۶/۸۱	۸/۱۶	۸/۱۳	۷/۵۹	۴/۷۰	۴/۷۰	۸/۶۱	۸/۴۶	۷/۳۸	۵/۵۳	۴/۹۷	۸/۳۵	۷/۸۴	۵/۸۶	۴/۰۳	۷/۲۷	۶/۹۶	۷/۰۲	۶/۰۱	۷/۹۳	۶/۴۱	۷/۱۰	لرستان
۶/۸۳	۸/۳۳	۸/۱۶	۷/۶۱	۴/۸۳	۴/۳۷	۸/۵۰	۸/۷۵	۷/۲۸	۵/۱۴	۵/۳۳	۸/۲۰	۷/۶۶	۶/۴۱	۴/۲۴	۷/۰۸	۶/۳۶	۶/۵۹	۶/۵۰	۸/۰۵	۶/۵۱	۷/۵۲	همدان
۶/۸۴	۷/۷۵	۷/۵۷	۷/۳۸	۴/۸۴	۴/۸۴	۸/۶۰	۸/۶۱	۷/۳۱	۵/۲۴	۵/۸۲	۸/۲۷	۸/۰۶	۶/۱۰	۳/۹۶	۷/۲۸	۷/۰۶	۶/۸۵	۶/۳۵	۷/۸۹	۶/۶۹	۷/۱۸	کردستان
۶/۸۵	۸/۲۳	۸/۰۰	۷/۵۹	۴/۸۹	۴/۶۳	۸/۵۶	۸/۵۳	۷/۳۲	۵/۲۰	۵/۴۱	۸/۳۹	۸/۴۴	۵/۷۸	۴/۸۳	۶/۸۳	۶/۵۴	۶/۷۵	۶/۲۴	۷/۴۹	۶/۶۳	۷/۵۱	گیلان
۶/۸۶	۷/۸۸	۷/۵۳	۷/۸۰	۵/۱۲	۴/۵۷	۸/۲۰	۸/۵۲	۶/۹۳	۴/۸۲	۵/۴۰	۸/۷۰	۸/۳۲	۵/۹۹	۵/۳۵	۷/۲۰	۶/۸۰	۷/۰۵	۶/۵۷	۷/۲۲	۶/۵۶	۷/۴۹	البرز

مؤلفه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	میانگین
آذربایجان غربی	۷/۵۰	۶/۸۵	۷/۷۱	۶/۶۷	۷/۰۶	۶/۴۹	۷/۱۸	۴/۵۳	۶/۳۰	۷/۹۷	۸/۲۴	۵/۲۶	۵/۲۴	۷/۲۷	۸/۵۳	۸/۵۴	۴/۲۷	۵/۲۹	۷/۵۷	۷/۷۷	۷/۹۱	۶/۸۶
آذربایجان شرقی	۷/۷۴	۶/۸۹	۷/۹۰	۶/۵۵	۶/۷۴	۶/۵۲	۶/۹۶	۴/۹۰	۵/۹۸	۸/۳۵	۸/۵۸	۵/۸۴	۵/۰۶	۷/۱۶	۸/۵۵	۸/۳۹	۴/۵۲	۵/۴۵	۷/۵۳	۷/۵۵	۷/۸۰	۶/۹۰
فارس	۷/۶۴	۶/۵۲	۷/۵۲	۶/۳۵	۶/۹۳	۷/۰۳	۷/۱۵	۴/۹۷	۵/۷۱	۸/۴۶	۸/۶۷	۵/۵۷	۵/۲۴	۷/۳۳	۸/۵۶	۸/۴۵	۴/۶۸	۵/۲۹	۷/۷۲	۷/۸۰	۷/۷۶	۶/۹۲
زنجان	۷/۷۶	۷/۲۳	۷/۸۵	۶/۹۰	۶/۸۹	۶/۳۶	۷/۴۰	۴/۷۵	۶/۵۵	۸/۰۸	۸/۶۸	۴/۹۹	۵/۲۶	۷/۲۷	۸/۷۵	۸/۶۲	۴/۳۷	۴/۸۹	۷/۴۴	۷/۳۷	۸/۲۴	۶/۹۴
خوزستان	۷/۲۳	۶/۸۶	۷/۷۱	۶/۶۲	۷/۰۲	۷/۱۹	۷/۲۹	۴/۶۵	۵/۸۰	۸/۰۸	۸/۵۵	۵/۶۸	۵/۵۰	۷/۳۳	۸/۴۲	۸/۵۳	۵/۲۸	۴/۶۰	۷/۵۷	۷/۷۲	۸/۰۸	۶/۹۴
ایلام	۷/۶۰	۶/۷۲	۸/۰۲	۶/۲۷	۶/۸۸	۷/۲۹	۷/۶۲	۴/۰۸	۶/۵۰	۷/۷۳	۸/۴۵	۵/۷۶	۵/۵۳	۷/۳۶	۸/۸۰	۸/۸۰	۴/۰۷	۴/۸۴	۷/۵۶	۸/۰۹	۸/۲۱	۶/۹۶
کهگیلویه و بویراحمد	۶/۹۰	۷/۱۱	۷/۷۷	۶/۵۸	۶/۶۸	۷/۱۹	۷/۲۹	۴/۹۸	۵/۸۹	۸/۷۷	۹/۲۷	۶/۱۵	۵/۶۶	۷/۶۶	۸/۴۴	۸/۵۵	۴/۵۲	۳/۸۷	۷/۵۶	۷/۶۸	۸/۰۶	۶/۹۸
تهران	۷/۳۸	۷/۰۳	۷/۲۶	۶/۷۷	۷/۲۰	۶/۸۶	۷/۲۹	۵/۶۸	۵/۸۳	۸/۵۹	۸/۷۴	۸/۸۵	۵/۱۱	۶/۹۲	۸/۲۶	۸/۰۹	۴/۷۱	۵/۷۰	۷/۸۸	۷/۸۶	۷/۸۲	۶/۹۹
کرمانشاه	۷/۸۱	۶/۷۱	۷/۹۲	۶/۶۵	۷/۳۴	۷/۰۹	۷/۳۸	۴/۲۲	۶/۵۲	۸/۵۰	۸/۷۴	۵/۴۱	۵/۱۰	۷/۳۲	۸/۵۹	۸/۵۶	۴/۹۵	۵/۲۱	۷/۶۰	۸/۳۲	۷/۷۵	۷/۰۳
میانگین	۷/۴۸	۶/۶۲	۷/۵۲	۶/۳۸	۶/۶۵	۶/۵۲	۷/۰۰	۴/۵۲	۵/۹۵	۷/۹۲	۸/۳۹	۵/۳۰	۵/۲۰	۷/۰۷	۸/۴۳	۸/۲۶	۴/۴۷	۴/۸۱	۷/۴۸	۷/۶۹	۷/۸۳	۶/۷۵

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

جدول ۷ نشان می‌دهد فعالان اقتصادی، کدام مؤلفه‌ها را مناسب‌تر یا نامناسب‌تر ارزیابی کرده‌اند. با تحلیل مقایسه‌ای این جدول با جدول ۶ (یا جداول متناظر آن) در گزارش پایش‌های قبلی و همین‌طور پایش تابستان ۱۴۰۰ می‌توان مقایسه‌ها و تحلیل‌هایی انجام داد؛ از جمله اینکه مثلاً برای مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی» نامناسب‌ترین ارزیابی در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ مربوط به فعالان استان گیلان بوده است در حالی که برای پایش پاییز ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین ارزیابی از این مؤلفه مربوط به استان کردستان و در پایش زمستان ۱۳۹۹ مربوط به استان کرمانشاه بوده است و برای پایش بهار و همین‌طور تابستان ۱۴۰۰ مجدداً فعالان مشارکت‌کننده از استان کرمانشاه نامناسب‌ترین ارزیابی را ارائه داده‌اند.

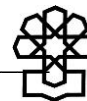
امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری
ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در تابستان ۱۴۰۰ به تفکیک حوزه‌های کاری در جدول ۸ و نمودار ۴ ارائه شده است.

جدول ۸. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه تابستان ۱۴۰۰ و مقایسه با ارزیابی پایش بهار ۱۴۰۰

تغییر وضعیت	حوزه کاری			
	تابستان ۱۴۰۰	بهار ۱۳۹۹	زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰
نسبت به بهار ۱۴۰۰				
مناسب تر	۶/۹۶	۶/۹۹	۶/۹۱	۶/۷۲
نا مناسب تر	۶/۸۰	۶/۷۶	۶/۷۱	۶/۵۲
مناسب تر	۶/۸۰	۶/۸۱	۶/۷۷	۶/۶۶
نا مناسب تر	۶/۸۰	۶/۷۷	۶/۷۹	۶/۵۶
مناسب تر	۶/۷۹	۶/۷۸	۶/۷۹	۶/۶۲
نا مناسب تر	۶/۷۶	۶/۸۷	۶/۶۹	۶/۷۰
بدون تغییر	۶/۷۳	۶/۷۳	۶/۷۰	۶/۶۸
مناسب تر	۶/۷۳	۶/۷۱	۶/۷۴	۶/۷۰
نا مناسب تر	۶/۴۲	۶/۴۹	۶/۴۶	۶/۵۳

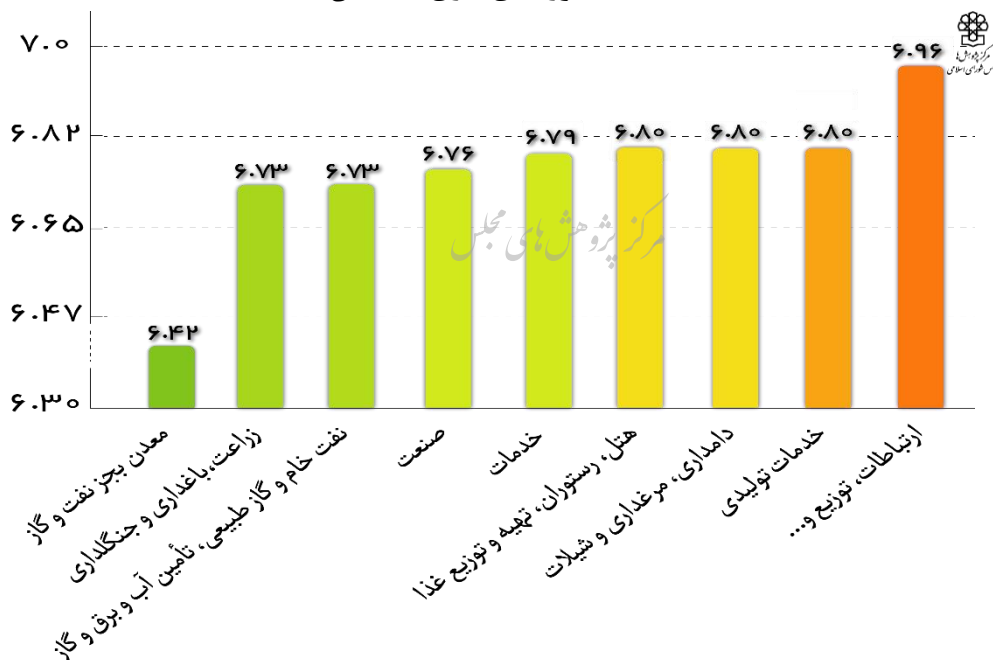
فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه در تابستان ۱۴۰۰ همانند دو پایش گذشته از حوزه کاری «معدن بجز نفت و گاز» مناسب‌ترین ارزیابی را از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه داده‌اند. نامناسب‌ترین ارزیابی را نیز فعالان حوزه «ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و

خُرده‌فروشی)» به خود اختصاص داده‌اند.

نمودار ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری

به تفکیک حوزه‌های کاری، تابستان ۱۴۰۰

ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در تابستان ۱۴۰۰

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، از هریک از مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک هر حوزه کاری در جدول ۹ نشان داده شده است. جدول ۹ برای مثال نشان می‌دهد در مطالعه تابستان ۱۴۰۰ مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» از منظر فعالان در هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا نامناسب‌ترین مؤلفه ارزیابی شده است و یا از منظر فعالان در بخش صنعت و ساختمان مؤلفه «سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)» مناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر مؤلفه‌ها به خود اختصاص داده است. برای بررسی بهتر روند پیمایش و کسب اطلاع از ارزیابی دقیق مشارکت‌کنندگان لازم است نتایج جدول ۹ در تابستان ۱۴۰۰ با نتایج جدول متناظر در بهار ۱۴۰۰ نیز مقایسه شود.

جدول ۹. ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های (پیمایشی) امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در تابستان ۱۴۰۰ (نامناسب‌ترین ارزیابی: ۱۰)

عنوان	ارتباطات، توزیع و حمل‌ونقل	آموزش و بهداشت	تولیدی، بانک و بیمه	دامداری، مرغداری	زراعت و باغداری آب و ...	صنعت و ساختمان	معدن (بجز نفت و گاز)	نفت، گاز، آب و ...	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
ثبات قیمت مواد اولیه	۷/۳۴	۷/۶۱	۷/۵۷	۷/۳۸	۷/۰۴	۷/۵۵	۷/۲۴	۷/۵۲	۷/۴۲
ثبات قوانین و مقررات	۶/۸۵	۶/۴۴	۶/۵۸	۷/۱۶	۶/۷۴	۶/۶۸	۶/۹۱	۷/۲۸	۶/۳۸
ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان	۷/۵۳	۷/۴۷	۷/۶۲	۷/۵۴	۷/۳۸	۷/۴۰	۷/۵۷	۷/۰۷	۷/۴۳
روشن بودن قوانین و مقررات کسب‌وکار	۶/۶۸	۶/۲۶	۶/۴۰	۶/۶۵	۶/۶۷	۶/۵۰	۶/۰۷	۶/۱۵	۶/۲۲
میزان اعتماد به دادگاه‌های استان	۶/۹۸	۶/۸۲	۶/۷۴	۶/۷۲	۶/۵۹	۶/۷۵	۶/۳۵	۶/۹۶	۶/۹۱
سرعت عمل و تعهد پلیس در رسیدگی به شکایات	۶/۷۱	۶/۶۳	۶/۴۷	۶/۶۸	۶/۴۷	۶/۵۵	۶/۲۵	۶/۷۱	۶/۴۶
تخصصی بودن مراجع قضایی در دعاوی تجاری	۷/۲۶	۶/۸۱	۶/۸۸	۶/۹۷	۶/۹۱	۷/۰۵	۶/۹۹	۷/۲۳	۷/۱۸
رواج توزیع کالای قاچاق	۵/۵۴	۵/۰۲	۴/۸۶	۵/۳۹	۴/۸۴	۴/۵۲	۳/۸۹	۴/۴۰	۴/۸۹
دسترسی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان	۶/۰۰	۵/۷۷	۶/۰۲	۵/۹۴	۶/۳۰	۵/۸۷	۵/۴۴	۵/۷۰	۶/۰۷
میزان شیوع رشوه در ادارات	۸/۳۴	۸/۰۲	۷/۸۹	۷/۹۱	۷/۷۶	۸/۰۵	۷/۳۵	۷/۹۵	۸/۲۵
اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۸/۶۹	۸/۴۷	۸/۴۷	۸/۳۱	۸/۳۳	۸/۴۳	۷/۹۱	۷/۹۶	۸/۶۷
وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار	۵/۵۸	۵/۴۱	۵/۲۳	۵/۷۹	۵/۵۷	۵/۳۶	۴/۷۲	۵/۲۳	۵/۵۹
میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد در بازار	۵/۰۲	۵/۳۷	۵/۱۸	۵/۱۸	۵/۵۵	۵/۱۱	۵/۱۴	۶/۰۳	۵/۱۵
وفای به عهد دولت و شرکت‌های دولتی	۶/۹۷	۷/۱۳	۷/۰۸	۷/۰۶	۶/۹۷	۶/۹۹	۶/۶۷	۷/۳۶	۷/۱۴
عمل مسئولان ملی به وعده‌ها	۸/۴۷	۸/۳۶	۸/۴۵	۸/۲۴	۸/۱۲	۸/۴۲	۸/۰۹	۸/۱۰	۸/۶۴
عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌ها	۸/۳۴	۸/۳۰	۸/۳۲	۸/۱۴	۸/۰۷	۸/۱۶	۷/۸۲	۷/۸۹	۸/۵۶
سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۴/۸۹	۴/۶۰	۴/۵۸	۴/۵۶	۴/۷۸	۴/۴۰	۳/۸۶	۴/۱۶	۴/۷۲
استفاده غیرمجاز از نام تجاری و مالکیت معنوی	۵/۵۳	۵/۰۸	۵/۲۱	۴/۱۹	۴/۹۰	۵/۰۷	۴/۱۶	۴/۱۸	۴/۲۸
احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی	۷/۶۱	۷/۵۷	۷/۳۵	۷/۵۶	۷/۳۸	۷/۶۱	۷/۳۴	۷/۸۹	۷/۴۷
میزان اختلال در اثر تحریم‌های خارجی	۷/۹۷	۷/۶۳	۷/۹۸	۷/۶۵	۷/۳۱	۷/۶۲	۷/۶۳	۷/۸۴	۷/۳۲
میزان حمایت مسئولان استانی از سرمایه‌گذاری	۷/۸۶	۷/۷۳	۷/۹۹	۷/۷۷	۷/۵۹	۷/۷۸	۷/۵۰	۷/۷۲	۸/۰۰

۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

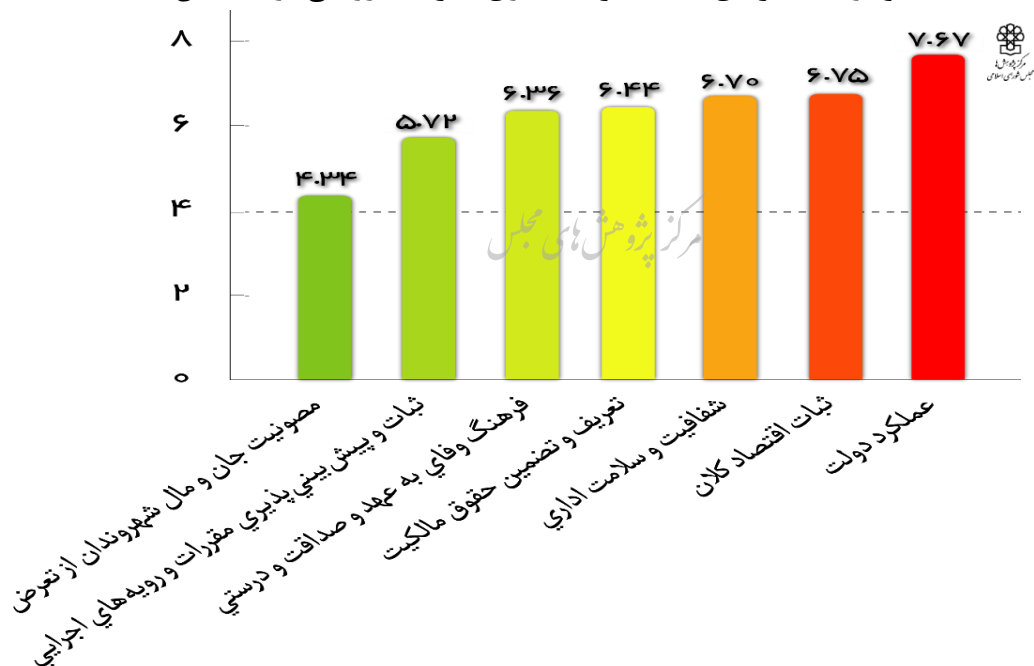
همچنان‌که در بخش‌های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبلی این گزارش، نتایج این پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود. یادآوری می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری مطابق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به‌صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به‌ترتیب زیر است.

جدول ۱۰. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به‌ترتیب ارزیابی در تابستان ۱۴۰۰ و مقایسه آنها در فصول گذشته

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹	زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	میانگین سال ۹۹	تغییر تابستان ۱۴۰۰ نسبت به بهار ۱۴۰۰
۱	عملکرد دولت (نامناسب‌ترین - بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۷/۸۵	۷/۷۹	۷/۶۳	۷/۷۰	۷/۶۷	۷/۷۳	مناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۷/۴۰	۷/۱۶	۶/۷۷	۶/۷۹	۶/۷۵	۷/۰۸	مناسب‌تر
۴	شفافیت و سلامت اداری	۶/۸۸	۶/۷۲	۶/۶۹	۶/۶۹	۶/۷۰	۶/۶۸	نامناسب‌تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۶/۷۰	۶/۶۷	۶/۴۱	۶/۵۱	۶/۴۴	۶/۵۶	مناسب‌تر
۵	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی	۶/۵۷	۶/۵۴	۶/۳۸	۶/۴۲	۶/۳۶	۶/۳۸	مناسب‌تر
۶	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۶/۰۵	۶/۰۲	۵/۷	۵/۸۶	۵/۷۲	۵/۹۰	مناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب‌ترین - بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۴/۶۲	۴/۴۰	۴/۵	۴/۴۵	۴/۴۳	۴/۴۱	مناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

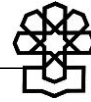
نمودار ۵. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در تابستان ۱۴۰۰

در جدول ۱۰ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در تابستان ۱۴۰۰ همانند پنج پایش گذشته، نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» است.

بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها به ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

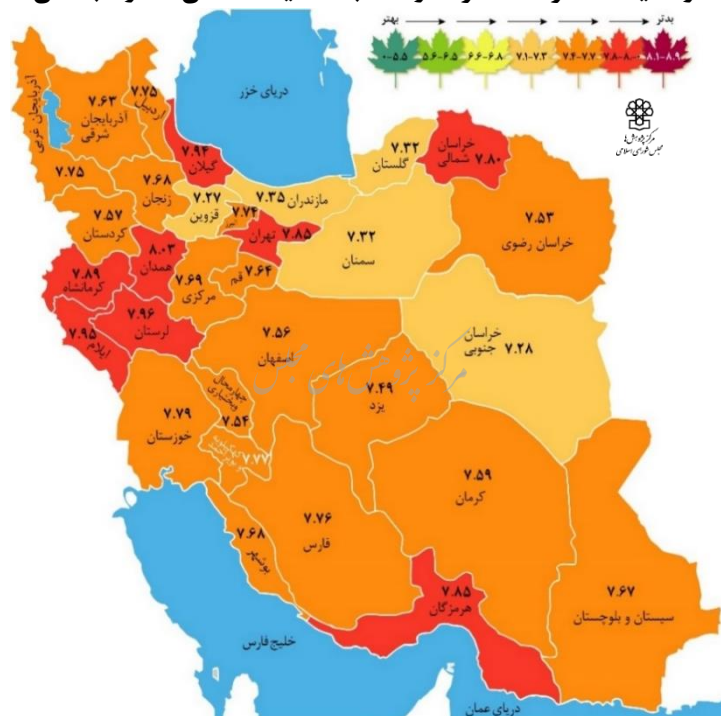
نماگر «عملکرد دولت»

در تابستان ۱۴۰۰ نیز مجدداً مشابه پایش قبل از آن، نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۶۷ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است. در بهار ۱۴۰۰ با کمیت ۷/۷۰، در زمستان ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۶۳، در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۷۹، در تابستان ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۸۵ و در بهار ۱۳۹۹ عملکرد دولت با کمیت ۷/۶۵ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر شناخته شده بود و وضعیت این نماگر در پایش‌های اخیر نیز به‌شدت نامناسب ارزیابی شده است. وضعیت این نماگر نسبت به بهار ۱۴۰۰ به مقدار ناچیزی مناسب شده است.

جدول ۱۱. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در تابستان ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	قزوین	۷/۲۷	۱۲	آذربایجان شرقی	۷/۶۳	۲۳	خوزستان	۷/۷۹
۲	خراسان جنوبی	۷/۲۸	۱۳	قم	۷/۶۴	۲۴	خراسان شمالی	۷/۸۰
۳	گلستان	۷/۳۲	۱۴	سیستان و بلوچستان	۷/۶۷	۲۵	هرمزگان	۷/۸۵
۴	سمنان	۷/۳۲	۱۵	بوشهر	۷/۶۸	۲۶	تهران	۷/۸۵
۵	مازندران	۷/۳۵	۱۶	زنجان	۷/۶۸	۲۷	کرمانشاه	۷/۸۹
۶	یزد	۷/۴۹	۱۷	مرکزی	۷/۶۹	۲۸	گیلان	۷/۹۴
۷	خراسان رضوی	۷/۵۳	۱۸	البرز	۷/۷۴	۲۹	ایلام	۷/۹۵
۸	چهارمحال و بختیاری	۷/۵۴	۱۹	آذربایجان غربی	۷/۷۵	۳۰	لرستان	۷/۹۶
۹	اصفهان	۷/۵۶	۲۰	اردبیل	۷/۷۵	۳۱	همدان	۸/۰۳
۱۰	کردستان	۷/۵۷	۲۱	فارس	۷/۷۶	میانگین کشوری		۷,۶۷
۱۱	کرمان	۷/۵۹	۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۷۷			

شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰

نماگر «ثبات اقتصاد کلان»

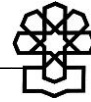
نماگر ثبات اقتصاد کلان در تابستان ۱۴۰۰ با کمیته ۶/۷۵ ارزیابی شده است؛ این نماگر در بهار ۱۴۰۰ با کمیته ۶/۷۹ دومین نماگر بد در میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده است. به عبارتی با توجه به شرایط کلان اقتصادی ایران و همچنین روند اتفاقات رخ داده در فصول گذشته این نماگر همچنان دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده است. وضعیت این نماگر در مطالعه تابستان ۱۴۰۰ در استان‌های یزد، قم و بوشهر نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و در استان‌های ایلام، زنجان و کرمانشاه نامناسب‌تر از بقیه بوده است. جدول ۱۲ رتبه‌بندی استان‌ها براساس نماگر ثبات اقتصاد کلان را نشان می‌دهد.

جدول ۱۲. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در تابستان ۱۴۰۰

رتبه	استان	ارزیابی	رتبه	استان	ارزیابی	استان	رتبه	ارزیابی
۱	یزد	۶/۰۴	۱۲	گلستان	۶/۶۹	آذربایجان غربی	۲۳	۶/۹۰
۲	قم	۶/۱۷	۱۳	هرمزگان	۶/۶۹	سیستان و بلوچستان	۲۴	۶/۹۲
۳	بوشهر	۶/۲۵	۱۴	سمنان	۶/۷۲	اردبیل	۲۵	۷/۰۲
۴	تهران	۶/۲۵	۱۵	کرمان	۶/۷۳	فارس	۲۶	۷/۰۳
۵	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۵۱	۱۶	اصفهان	۶/۷۴	خراسان شمالی	۲۷	۷/۰۸
۶	مازندران	۶/۵۶	۱۷	خراسان رضوی	۶/۸۰	آذربایجان شرقی	۲۸	۷/۲۱
۷	البرز	۶/۵۹	۱۸	همدان	۶/۸۱	کرمانشاه	۲۹	۷/۲۲
۸	گیلان	۶/۶۰	۱۹	قزوین	۶/۸۱	زنجان	۳۰	۷/۲۵
۹	لرستان	۶/۶۰	۲۰	کردستان	۶/۸۲	ایلام	۳۱	۷/۲۹
۱۰	خوزستان	۶/۶۱	۲۱	چهارمحال و بختیاری	۶/۸۴	میانگین کشوری	۶,۷۵	
۱۱	خراسان جنوبی	۶/۶۷	۲۲	مرکزی	۶/۸۴			

شکل ۴. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰

نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند و در جایگاه سوم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. جدول ۱۳ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در مطالعه تابستان ۱۴۰۰ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که وضعیت استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان مناسب‌ترین و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و البرز نامناسب‌ترین ارزیابی را از منظر فعالان اقتصادی هر استان در این نماگر کسب کرده‌اند.

جدول ۱۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در تابستان ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۶/۰۳	۱۲	خراسان شمالی	۶/۶۲	۲۳	هرمزگان	۶/۸۵
۲	سمنان	۶/۲۷	۱۳	همدان	۶/۶۳	۲۴	گیلان	۶/۸۶
۳	گلستان	۶/۳۴	۱۴	مازندران	۶/۶۵	۲۵	فارس	۶/۹۵
۴	اردبیل	۶/۳۶	۱۵	اصفهان	۶/۶۷	۲۶	آذربایجان شرقی	۶/۹۵
۵	کرمان	۶/۴۷	۱۶	بوشهر	۶/۶۸	۲۷	کرمانشاه	۶/۹۹
۶	یزد	۶/۴۸	۱۷	ایلام	۶/۶۹	۲۸	زنجان	۷/۰۱
۷	لرستان	۶/۵۲	۱۸	سیستان و بلوچستان	۶/۷۱	۲۹	البرز	۷/۰۹
۸	مرکزی	۶/۵۲	۱۹	قم	۶/۷۳	۳۰	تهران	۷/۲۱
۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۵۷	۲۰	آذربایجان غربی	۶/۷۶	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۲۳
۱۰	قزوین	۶/۵۹	۲۱	خراسان رضوی	۶/۷۶	میانگین کشوری		۶,۷۰
۱۱	کردستان	۶/۶۰	۲۲	خوزستان	۶/۷۷			

شکل ۵. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰

نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

در تابستان ۱۴۰۰، این نماگر با عدد ۶/۴۴ از ۱۰ در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار گرفته است. در جدول ۱۴ رتبه‌بندی استان‌ها نمایش داده شده که در آن استان‌های یزد، خراسان جنوبی و گلستان مناسب‌ترین وضعیت و استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمانشاه و خوزستان نامناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند.

جدول ۱۴. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در تابستان ۱۴۰۰

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	یزد	۵/۸۳	۱۲	کرمان	۶/۲۷	۲۳	البرز	۶/۸۷
۲	خراسان جنوبی	۵/۸۶	۱۳	گیلان	۶/۲۹	۲۴	بوشهر	۶/۸۹
۳	گلستان	۵/۸۹	۱۴	اردبیل	۶/۳۳	۲۵	فارس	۶/۹۰
۴	سمنان	۵/۹۴	۱۵	کردستان	۶/۳۹	۲۶	لرستان	۶/۹۱
۵	خراسان شمالی	۶/۰۵	۱۶	چهارمحال و بختیاری	۶/۴۱	۲۷	تهران	۶/۹۸
۶	قزوین	۶/۰۷	۱۷	آذربایجان غربی	۶/۴۴	۲۸	ایلام	۶/۹۹
۷	مازندران	۶/۰۸	۱۸	هرمزگان	۶/۴۶	۲۹	خوزستان	۶/۹۹
۸	مرکزی	۶/۱۱	۱۹	آذربایجان شرقی	۶/۵۰	۳۰	کرمانشاه	۷/۰۰
۹	قم	۶/۱۷	۲۰	زنجان	۶/۵۷	۳۱	سیستان و بلوچستان	۷/۰۶
۱۰	همدان	۶/۱۹	۲۱	خراسان رضوی	۶/۶۰	میانگین کشوری	۶/۴۴	
۱۱	اصفهان	۶/۲۳	۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۶۸			

شکل ۶. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

به تفکیک استان‌ها، تابستان ۱۴۰۰

نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

جدول ۱۶ نشان می‌دهد در تابستان ۱۴۰۰ فعالان اقتصادی از استان‌های گلستان، خراسان جنوبی و مازندران مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های آذربایجان شرقی، کرمانشاه و زنجان نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

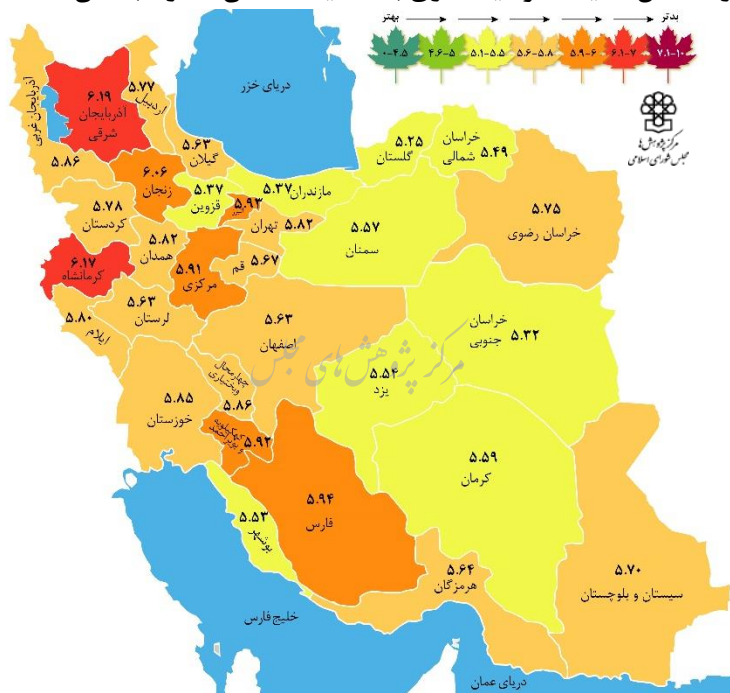
جدول ۱۶. رتبه استان‌ها براساس نماگر

«ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در تابستان ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	گلستان	۵/۲۵	۱۲	گیلان	۵/۶۳	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۵/۸۶
۲	خراسان جنوبی	۵/۳۲	۱۳	هرمزگان	۵/۶۴	۲۴	آذربایجان غربی	۵/۸۶
۳	مازندران	۵/۳۷	۱۴	قم	۵/۶۷	۲۵	مرکزی	۵/۹۱
۴	قزوین	۵/۳۷	۱۵	سیستان و بلوچستان	۵/۷۰	۲۶	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۹۲
۵	خراسان شمالی	۵/۴۹	۱۶	خراسان رضوی	۵/۷۵	۲۷	البرز	۵/۹۳
۶	بوشهر	۵/۵۳	۱۷	اردبیل	۵/۷۷	۲۸	فارس	۵/۹۴
۷	یزد	۵/۵۴	۱۸	کردستان	۵/۷۸	۲۹	زنجان	۶/۰۶
۸	سمنان	۵/۵۷	۱۹	ایلام	۵/۸۰	۳۰	کرمانشاه	۶/۱۷
۹	کرمان	۵/۵۹	۲۰	همدان	۵/۸۲	۳۱	آذربایجان شرقی	۶/۱۹
۱۰	لرستان	۵/۶۳	۲۱	تهران	۵/۸۲	میانگین کشوری		۵.۷۲
۱۱	اصفهان	۵/۶۳	۲۲	خوزستان	۵/۸۵			

شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰

۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

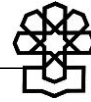
پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر،^۱ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۲۱ در مقایسه با بهار ۱۴۰۰ از وضعیت به نسبت مناسب‌تری برخوردار شده است. به عبارتی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل بهار ۱۴۰۰ کمیت ۶/۲۶ و برای زمستان ۱۳۹۹ کمیت ۶/۲۲ از ۱۰ به دست آمده است و آن شاخص برای فصل پاییز ۱۳۹۹ کمیت ۶/۳۷ و برای تابستان ۱۳۹۹ کمیت ۶/۴۶ از ۱۰ به دست آمده بود.

جدول ۱۸ وضعیت شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری (به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی و آماری) در تابستان ۱۴۰۰ را به تفکیک استان‌ها نشان می‌دهد.

جدول ۱۸. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش تابستان ۱۴۰۰

ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	
		مؤلفه‌های پیمایشی	مؤلفه‌های آماری
۱	خراسان جنوبی	۶/۲۳	۳/۲۳
۲	سمنان	۶/۴۲	۳/۱۲
۳	گلستان	۶/۳۰	۳/۹۴
۴	قزوین	۶/۴۸	۳/۶۵
۵	کرمان	۶/۶۶	۳/۲۲
۶	یزد	۶/۵۳	۳/۸۹
۷	هرمزگان	۶/۷۱	۳/۲۰
۸	سیستان و بلوچستان	۶/۸۰	۲/۹۴
۹	مازندران	۶/۵۹	۳/۹۲
۱۰	آذربایجان غربی	۶/۸۶	۳/۰۲
۱۱	قم	۶/۷۴	۳/۶۷
۱۲	مرکزی	۶/۶۷	۳/۹۶
۱۳	خراسان شمالی	۶/۶۳	۴/۲۷
۱۴	اردبیل	۶/۶۸	۴/۱۰
۱۵	خراسان رضوی	۶/۷۶	۳/۹۶
۱۶	همدان	۶/۸۳	۳/۷۹
۱۷	بوشهر	۶/۶۳	۴/۷۲
۱۸	اصفهان	۶/۶۷	۴/۶۱

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

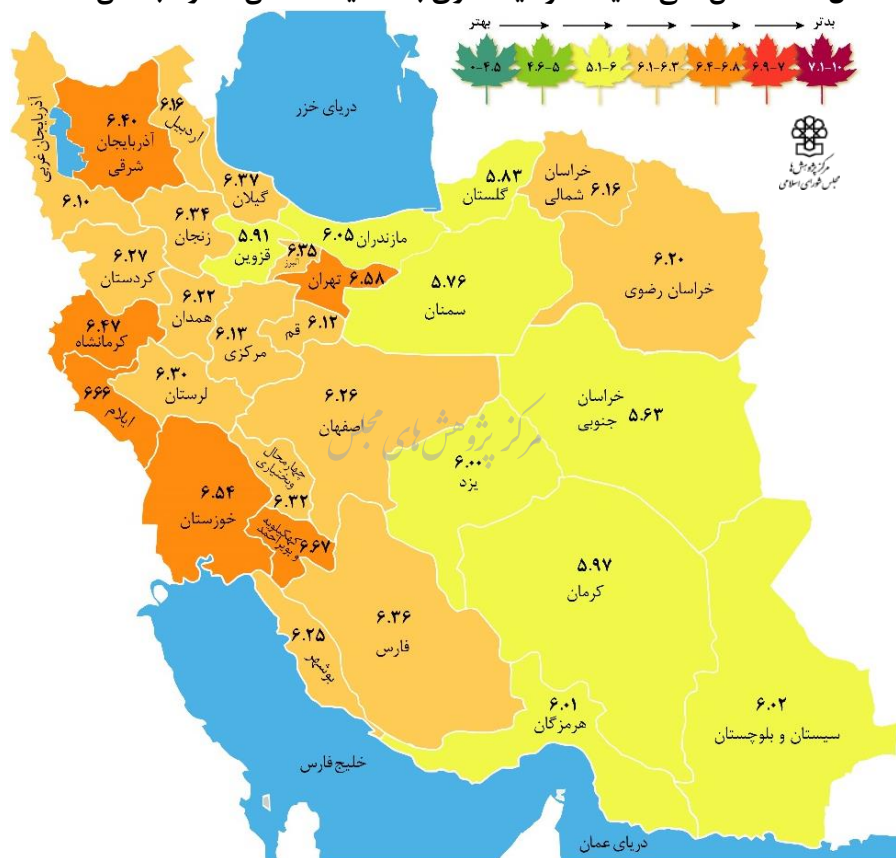

شاخص امنیت سرمایه‌گذاری			استان / شاخص	ردیف
شاخص ملی *	مؤلفه‌های آماری	مؤلفه‌های پیمایشی		
۶/۲۷	۳/۹۸	۶/۸۴	کردستان	۱۹
۶/۳۰	۴/۲۵	۶/۸۱	لرستان	۲۰
۶/۳۲	۴/۹۵	۶/۶۷	چهارمحال و بختیاری	۲۱
۶/۳۴	۳/۹۴	۶/۹۴	زنجان	۲۲
۶/۳۵	۴/۳۳	۶/۸۶	البرز	۲۳
۶/۳۶	۴/۱۴	۶/۹۲	فارس	۲۴
۶/۳۷	۴/۴۸	۶/۸۵	گیلان	۲۵
۶/۴۰	۴/۴۱	۶/۹۰	آذربایجان شرقی	۲۶
۶/۴۷	۴/۲۴	۷/۰۳	کرمانشاه	۲۷
۶/۵۴	۴/۹۴	۶/۹۴	خوزستان	۲۸
۶/۵۸	۴/۹۱	۶/۹۹	تهران	۲۹
۶/۶۶	۵/۴۴	۶/۹۶	ایلام	۳۰
۶/۶۷	۵/۴۳	۶/۹۸	کهگیلویه و بویراحمد	۳۱
۶,۲۱	۴,۰۹	۶,۷۴	میانگین	

* شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است.

جدول ۱۸ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این پژوهش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل تابستان ۱۴۰۰ همانند فصل بهار ۱۴۰۰ مجدداً به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان بوده‌اند و برای فصل زمستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و قزوین و برای فصل پاییز ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، آذربایجان غربی و گلستان بوده‌اند؛ در تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های ایلام، هرمزگان و سیستان و بلوچستان مناسب‌ترین ارزیابی از نظر امنیت سرمایه‌گذاری را کسب کرده بودند. در مقابل، نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل تابستان ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و تهران بوده‌اند؛ در حالی که نامناسب‌ترین استان‌ها در فصل بهار ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان، برای فصل زمستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و اصفهان و برای پاییز ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و کهگیلویه و بویراحمد بوده‌اند؛ این در حالی است که در تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، مازندران و کردستان نامناسب‌ترین وضعیت را دارا بوده‌اند.

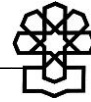
شکل ۱۰. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۴۰۰

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این سلسله مطالعات فصلی، وضعیت برخی متغیرهای مرتبط با «امنیت سرمایه‌گذاری» را می‌سنجند نه وضعیت «فروش» یا «محیط کسب‌وکار» را؛ به عبارتی، آنچه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌سنجد بیشتر از جنس ثبات قوانین و مقررات، سلامت اداری، تضمین حقوق مالکیت و فرهنگ وفای به عهد در بازارهاست. برخی از نتایج حاصل از پایش امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰ عبارتند از:

۱. اطلاعات استخراج شده از جدول ۱۸ (شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری و رتبه‌بندی استان‌ها براساس آن) و مقایسه دو شاخص پیمایشی (۶/۷۴) و آماری (۴/۰۹)، همچنان شکافی قابل توجه میان آمارهای رسمی (HD) و ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه (SD) را نشان می‌دهد. از این اختلاف می‌توان نتیجه گرفت که اتکای صرف به آمارهای رسمی ممکن است تحلیل‌ها و تفسیرهای امنیت سرمایه‌گذاری را دچار خطا کند. آنچه فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری خود ملاک تصمیم‌گیری قرار می‌دهند احساس و ادراک آنها از شاخص‌های مورد بررسی است و نه آمارهای رسمی.

۲. در تابستان ۱۴۰۰ همانند چند پایش قبلی نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۷/۶۷ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ هرچند مقدار کمی این عدد نسبت به پایش بهار ۱۴۰۰ با کاهش ناچیزی همراه بوده، اما ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاستگذاران داشته باشد. شایان ذکر است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی). در عین حال در تابستان ۱۴۰۰ نیز همانند چند مطالعه گذشته، مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

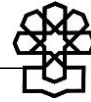
۳. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۷۵ دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده است؛ این نماگر در بهار ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۷۹، در زمستان ۱۳۹۹ با کمیت ۶/۷۷، در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۱۶ و در تابستان ۱۳۹۹ با عدد کمی ۷/۴۰ و در بهار ۱۳۹۹ نیز با کمیت ۶/۶۹ دومین نماگر نامناسب از میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده بود. ملاحظه می‌شود که نه تنها این نماگر جایگاه دومین نماگر نامناسب را در چندین پایش اخیر حفظ کرده، بلکه با توجه به شرایط کلان اقتصادی ایران و همچنین روند اتفاقات پنج فصل گذشته، از جهش‌های ارزی تا تعطیلی‌های اجباری بنگاه‌ها و نوسانات ناگهانی بازار دارایی‌های مالی و سرمایه‌ای و اثرات شدید شیوع بیماری کرونا، همچنان برآیند ارزیابی‌ها، بر نامناسب‌تر بودن مؤلفه‌های نماگر ثبات اقتصاد کلان نسبت به سایر مؤلفه‌ها تأکید دارد.

۴. در این مطالعه، به‌ترتیب مؤلفه‌های «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۳۶)»، «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (۸/۳۲) و «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۱۸)» نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به‌خود اختصاص داده‌اند و نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قراردادهای توسط نهادهای دولتی و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. با وجود آنکه برای اولین بار طی چند فصل اخیر مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» در جایگاه نامناسب‌ترین مؤلفه مورد سنجش قرار گرفته است، لیکن تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (جزء دو رتبه اول بودن نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها) نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در این سلسله مطالعات نسبت به صحبت‌ها و قول و وعده‌های داده شده مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است. قطعاً تداوم این روند منجر به سرخوردگی و ناامیدی کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه برای مشارکت در اقتصاد و بهبود کارایی می‌شود و هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

۵. با وجود آنکه در این پایش داده‌های آماری به‌روزرسانی شده بود و باعث قدری مناسب‌تر شدن وضعیت شاخص‌های آماری و درنهایت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری گشته است، اما متأسفانه روند نماگرها و رتبه‌بندی آنها نسبت به پایش‌های گذشته چندان تغییری نکرده است و همچنان سه نماگر عملکرد دولت، نماگر ثبات اقتصاد کلان و نماگر سلامت و شفافیت اداری به‌ترتیب، مجدداً نامناسب‌ترین وضعیت را در میان نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به‌خود اختصاص داده‌اند.

۶. در پایش تابستان ۱۴۰۰ مجدداً فعالان مشارکت‌کننده در حوزه فعالیت ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر حوزه‌های کاری اعلام کرده‌اند؛ در صورت تکرار ارزیابی‌های نامناسب توسط فعالان این حوزه کاری لازم است بررسی‌های دقیق‌تری انجام شود که چرا برای فعالان این حوزه کاری در طول چندین پایش وضعیت نامناسب مؤلفه‌ها تکرار می‌شود.

۷. در یک نگاه کلی می‌توان گفت که شاخص آماری پایش امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۰ با عدد کمی ۴/۰۹ در مقایسه با پایش بهار ۱۴۰۰ با عدد کمی ۴/۱۹ نشان‌دهنده روند رو به بهبود شاخص فوق در کشور است. البته شایان ذکر است که تنها در صورتی می‌توان قضاوت کرد که امنیت سرمایه‌گذاری روند رو به بهبودی را تجربه کند که طی چند پایش در چند فصل، این روند رو به بهبود در شاخص امنیت سرمایه‌گذاری تداوم یابد.

پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پُر شده

در این قسمت با توجه به اقدامات انجام شده درخصوص افزایش تعداد مشارکت‌کنندگان از فعالان کسب‌وکار در پایش امنیت سرمایه‌گذاری توضیحات و تحلیل‌های تکمیلی ارائه می‌شود: در پایش‌های گذشته تلاش بر این بود که از هر استان ۳۷۰ پرسشنامه تکمیل و ارسال شود. با توجه به محدودیت‌های دسترسی به فعالان اقتصادی در برخی استان‌ها، بازه اطمینان از ۵ درصد به ۶ درصد افزایش داده شد و با ثابت نگه داشتن سطح اطمینان، مطابق فرمول کوکران لازم است به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسشنامه تکمیل و ارسال شود، در پایش فصول قبل به این نتیجه رسیدیم که از هر ۲۵ نفری که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شوند یک نفر به‌صورت کامل اقدام به تکمیل پرسشنامه می‌کند؛ از این‌رو لازم است در هر استان به حدود ۵۰۰۰ فعال اقتصادی پیامک یا ایمیل تکمیل پرسشنامه ارسال گردد.

در پژوهش اخیر (پایش تابستان ۱۴۰۰) ۲۰۱۰۹ نفر (افزایش ۶/۲۱ درصدی نسبت به پژوهش بهار ۱۴۰۰) به محیط پرسشنامه وارد شدند که از این تعداد تقریباً ۱۴۳۱۵ کاربر پاسخگویی به پرسشنامه را شروع کردند که این عدد رشد بیش از ۲/۳ درصدی نسبت به دوره قبل داشته است، اما همه این افراد تا پایان سؤالات و فشردن دکمه ارسال نهایی، کار خود را ادامه نداده‌اند و تنها ۸۹۶۱ کاربر به‌طور کامل اقدام به تکمیل و ارسال پرسشنامه نموده بودند. از این تعداد بخشی از پرسشنامه‌ها به‌صورت تکراری و یا توسط افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده بود و یا هویت آنها برای تیم پژوهش احراز نشد و در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند. درنهایت ۸۶۰۲ پرسشنامه صحیح جمع‌آوری شد.

- وضعیت پرسشنامه‌های اختصاصی و کاهش اسپم

در پایش فصول زمستان ۱۳۹۶ تا پاییز ۱۳۹۸ سؤالات پرسشنامه از طریق وبگاه پرسشنامه به نشانی rcMajlisForm.ir در دسترس بود و این آدرس از طرق مختلف (ایمیل، پیامک و شبکه‌های اجتماعی) در اختیار فعالان اقتصادی قرار می‌گرفت. از آنجایی که نام و شماره تلفن تکمیل‌کننده پرسشنامه به‌صورت اختیاری از او سؤال می‌شد و با توجه به محدودیت‌های احراز هویت تکمیل‌کنندگان پرسشنامه در پایش فصول قبل، از پایش زمستان ۱۳۹۸ به بعد راهکاری به‌منظور کاهش فاصله تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده با پرسشنامه‌های احراز هویت شده ارائه شد.

در پایش تابستان ۱۴۰۰ مشابه پایش‌های سال ۱۳۹۹ و زمستان ۱۳۹۸ به هریک از جامعه آماری لینک منحصربه‌فردی پیامک شد که کاربر را به پرسشنامه مخصوص به‌خود هدایت می‌کرد و بیش از ۱۵۰ هزار پیامک پرسشنامه با لینک منحصربه‌فرد ایجاد شد. با این روش با وجود زمانبر بودن ساخت و بررسی پرسشنامه‌ها عملاً احراز هویت تکمیل‌کنندگان دقت بالاتری به‌خود گرفت تا جایی که از ۸۶۰۲ پرسشنامه تکمیل شده و ارسال شده توسط جامعه هدف، تنها ۳۵۹ پرسشنامه تکمیل شده به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد

(حدود ۴ درصد که نسبت به پایش قبل ۱/۶ درصد بیشتر شده است) در صورتی که در پایش پاییز ۱۳۹۸ از ۵۷۱۵ پرسشنامه تکمیل شده صرفاً هویت ۳۸۰۱ پرسشنامه معتبر احراز شد. به بیان دیگر حدود ۳۳/۵ درصد از پرسشنامه‌ها نامعتبر شناسایی شده بودند. لازم به یادآوری است در پایش زمستان ۱۳۹۸ تعداد ۱۷۲ پرسشنامه به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد که ۱/۷ درصد کل پرسشنامه‌های تکمیل شده بود.

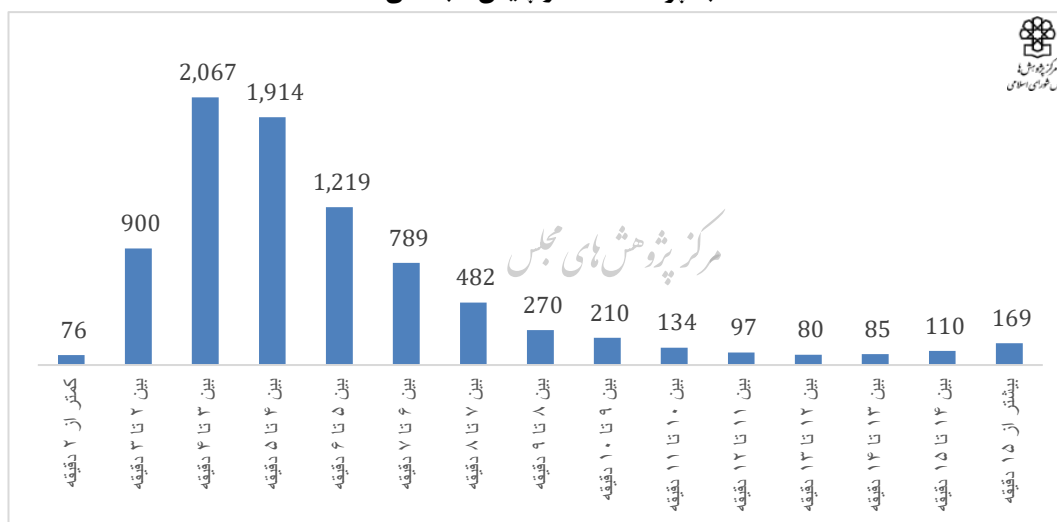
وضعیت زمان پاسخگویی به پرسشنامه

در پژوهش تابستان ۱۴۰۰ با ورود به محیط پرسشنامه دکمه‌ای تحت عنوان «شروع پاسخگویی» و در انتهای سؤالات دکمه‌ای با عنوان «تأیید و ارسال» قرار داده شده بود و فاصله زمانی کلیک روی این دو دکمه برای هر پرسشنامه ذخیره می‌شد که میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه ۵ دقیقه و ۳۱ ثانیه ارزیابی شد. (میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه در پایش قبلی ۶ دقیقه و ۴۹ ثانیه بود).

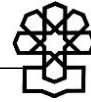
این موضوع از این جهت حائز اهمیت بوده و ارزیابی و بررسی شد که زمان لازم برای مطالعه متن سؤالات و پاسخگویی به آنها به‌طور عمده بین ۳ تا ۱۰ دقیقه است، لذا افرادی که در زمان بسیار کمتر از وقت معمولی فوق، اقدام به ارسال پاسخ‌ها نموده بودند، احتمال پاسخگویی از روی احساسات، تصادفی جواب دادن و از روی رفع تکلیف پُر کردن در آنها بسیار زیاد بوده است.

نمودار ۱. نمودار میله‌ای پراکندگی زمان پاسخگویی فعالان مشارکت‌کننده

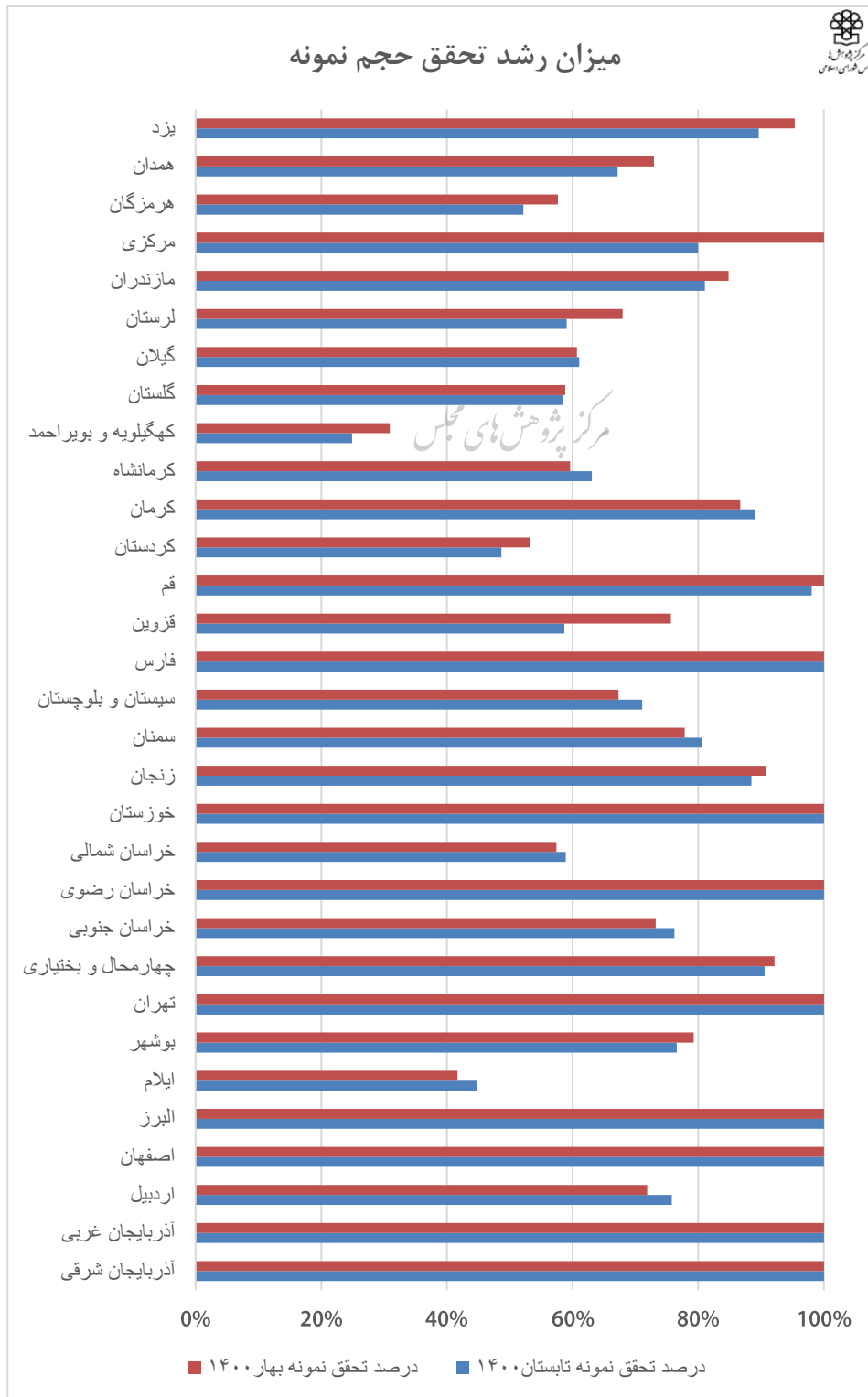
به پرسشنامه در پایش تابستان ۱۴۰۰

در نمودار زیر نیز نشان داده شده که در پایش‌های بهار ۱۴۰۰ و تابستان ۱۴۰۰ بیشترین رشد درصد تحقق نمونه‌های لازم در استان‌های مختلف مشارکت‌کنندگان به چه نحوی بوده است.

نمودار ۲. میزان رشد تحقق حجم نمونه (براساس فرمول کوکران با بازه اطمینان ۶ درصد و سطح اطمینان ۹۵ درصد) در پایش تابستان ۱۴۰۰ نسبت به بهار ۱۴۰۰

۱. برای ۹ استان به تحقق ۱۰۰ درصدی حجم نمونه رسیده ایم.

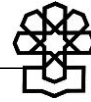
منابع و مأخذ

الف) پرسشنامه‌ها

تعداد ۸۶۰۲ پرسشنامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به تابستان ۱۴۰۰ که فایل‌های پرسشنامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.

ب) کتب، مقالات و گزارش‌ها

۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.
۲. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۷. تابستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۲۶، اسفندماه ۱۳۹۸.
۳. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۸. پاییز ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۹۰، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۴. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۹. زمستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۷۱۳۱، تیرماه ۱۳۹۹.
۵. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید ملک‌الساداتی. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در ایران». پژوهشنامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
۶. دسوتو، هراندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
۷. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب‌وکار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۸. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
۹. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «پایش امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۳۹۶ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، (ویرایش اول)، شماره مسلسل ۱۶۰۶۱، شهریورماه ۱۳۹۷.
۱۰. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۴. پاییز ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۵۲۶، تیرماه ۱۳۹۸.
۱۱. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۵. زمستان ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۶۱۹، مهرماه ۱۳۹۸.
۱۲. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۶. بهار ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۸۲۰، دی‌ماه ۱۳۹۸.
۱۳. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۰. بهار ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و

- حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۰۰، بهمن‌ماه ۱۳۹۹.
۱۴. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۱. تابستان ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۳۳، اسفندماه ۱۳۹۹.
۱۵. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۲. پاییز ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۵۷۸، تیرماه ۱۴۰۰.
۱۶. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۳. زمستان ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۸۴۲، آبان‌ماه ۱۴۰۰.
۱۷. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۴. بهار ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۰۴۷، بهمن‌ماه ۱۴۰۰.
۱۸. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۱۹. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۳۹۹.
۲۰. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹.
۲۱. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۳۹۹.
۲۲. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، خردادماه ۱۴۰۰»، ۱۴۰۰/۰۷/۰۷.
23. Cochran, W. G. (2007). *Sampling techniques*. John Wiley & Sons.
24. Sarmah, H. K., & Hazarika, B. B. (2012). Importance of the size of Sample and its determination in the context of data related to the schools of greater Guwahati. *Bull. Gauhati Univ. Math. Assoc*, 12, 55-76.
25. Sarmah, H. K., Hazarika, B. B., & Choudhury, G. (2013). An investigation on effect of bias on determination of sample size on the basis of data related to the students of schools of Guwahati. *International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences*, 2(1), 33-48.
26. Kotrlik, J. W. K. J. W., & Higgins, C. C. H. C. C. (2001). Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research appropriate sample size in survey research. *Information technology, learning, and performance journal*, 19(1), 43.